

TIMPUL SENIORILOR

PUBLICAȚIE A UNIVERSITĂȚII VÂRSTEI A TREIA

ANUL VI, NR 3/2025

GALAȚI - MARTIE 2025

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Redactor șef	Angela Ribinciuc
Redactor șef adjunct	Bonica Voinescu
Redactor	Mioara Ardieleanu
Redactor	Marin Mihai
Editorialist	Violeta Pușcașu
Tehnoredactor	Ioana Cioroi

ISSN 2810 – 4285 ISSN-L 2810 – 4285

Adresa:

Galați, str. Domnească nr. 47, cod poștal 800008

Contact:

Tel. 0744.701.141

e-mail: angela.ribinciuc@ugal.ro

Tipar executat la:

Galati University Press
gup.ugal.ro

Membrii fondatori

Violeta Pușcașu
Bonica Voinescu
Mioara Ardieleanu
Ioana Cioroi
Marin Mihai

COLABORATORI

Daniela Gumann, Ioana Bută, Galia Dan, Luminița Corduneanu, Anca Ioana Nicolau, Doinița Tudorica, Tossy Isofache, Ion Zimbru, Gabriel N. Gherbăluță, Georgeta Muscă-Oană, Neta Muscă Ionică, Cezarina Adamescu, Luminița Poțîrniche, Teodor Parapiru, Ion Avram, Dan Stoica, Daniela Lăcrămioara Capotă, Radu Moțoc, Violeta Ionescu, Bulancea Gabriel, Ionel Rusu, Ioan Gh. Tofan, Marin Mihai, Gabriela Neguțu, Marian Enache, Aurel Cârlig, Coca Coralia Drăgan, Victor-Nicușor Dragomir, Eufrosinia Cojocaru, Vasile Manole

CUPRINS

Editorial

Violeta Pușcașu (p. 3);

Arta de a trăi frumos

Angela Ribinciuc (p. 6);

Daniela Gumann (p. 8);

File de viață

Ioana Bută (p. 10);

Galia Dan (p. 12);

Luminița Corduneanu (p. 14);

Restituiri

Anca Ioana Nicolau (p. 16);

Pasiuni

Doinița Tudorica (p. 25);

Tossy Isofache (p. 26);

Pagini culturale

Ion Zimbru (p. 29);

Gabriel N. Gherbăluță (p. 32);

Georgeta Muscă-Oană (p. 36);

Neta Muscă Ionică (p. 39);

Cezarina Adamescu (p. 45);

Luminița Poțîrniche (p. 48);

Teodor Parapiru (p. 51);

Ion Avram (p. 54);

Dan Stoica (p. 61);

Daniela Lăcrămioara Capotă (p. 65);

Radu Moțoc (p. 67, 70);

Violeta Ionescu (p. 72);

Sărbătorile Primăverii

Bulancea Gabriel (p. 76);

Ionel Rusu (p. 79);

Mioara Ardieleanu (p. 86, 90);

Galati, ieri și azi

Ioan Gh. Tofan (p. 94);

Unde fugim de acasă?

Marin Mihai (p. 99, 104);

Gabriela Neguțu (p. 108);

Anca Ioana Nicolau (p. 112);

Creații

Marian Enache (p. 115);

Aurel Cârlig (p. 116);

Coca Coralia Drăgan (p. 118);

Victor-Nicușor Dragomir (p. 120);

Eufrosinia Cojocaru (p. 124);

Vasile Manole (p. 129).

Foto Coperta 1: Mioara Ardieleanu

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate. Redacția revistei își rezervă dreptul de a selecta materialele trimise pentru a fi publicate și de a exclude textele care fac referiri discriminatorii, nu sunt argumentate, sau nu păstrează o tonalitate decentă, mai ales pentru temele cu iz politic, social și religios.

EDITORIAL

Prof. univ. dr. Violeta Pușcașu

(Ne)murirea inteligenței

E primăvară. Pomii au înflorit și rândunicile trudesco cu hărnicie la cuiburile de sub streșini. Așa începeau, cândva, compunerile mele dintr-o patra.

E primăvară și trăim vremuri miraculoase. Oamenii trudesco cu hărnicie să inventeze mașini care învață singure, mașini care gândesc. Aud tot mai des că inteligența artificială e cea care ne scrie poeziile, ne rezolvă problemele la matematică, ne creează opere de artă, ne sugerează ce să mâncăm la cină.

Bravo, omenire! Această minune a tehnologiei ne arată că efortul de a gândi devine, practic, complet inutil. Am ajuns la momentul în care singura sarcină e să dăm scroll pe un ecran și să apăsăm „acceptați termenii și condițiile”, așteptând să fim impresionați de rezolvarea pe care o va da softul în locul nostru. Și, sincer, până la un punct, asta poate fi reconfortant, cel puțin din perspectiva riscului greșelii. Înainte căutam variante, dădeam chix de cînșpe ori până nimeream soluția corectă. Acum nu mai trebuie să pierd timpul greșind. Un chatbot poate să rezolve o grămadă de necunoscute și de dileme existențiale în mai puțin de 15 secunde. Ne scapă inclusiv de epuizanta muncă de a avea o opinie proprie. Curând vom avea aplica-

ții care vor „simți” în locul nostru. Apăsăm butonul „rugăciune”, „melancolie ușoară” sau „entuziasm moderat” și gata, vom obține un update de stare. Poate că într-o zi o AI o să și plângă la înmormântări în locul nostru, ca să nu ne stricăm machiajul.

Glumesc și nu prea. Zilele trecute am urmărit un podcast cu trei jurnaliști buni. Vi-l recomand, dacă aveți stare și timp (că e lung). Mihnea Măruță, CTP-ul și Striblea vorbesc despre „viitoruri”. Și despre cum e posibil să ne trăim viețile și morțile virtual, într-una din posibilele lumi care vor veni.

Așa am aflat că lucrurile sunt mult mai departe decât își imaginează cei neinformați. De exemplu, recent, Neuralink, compania lui Musk, a primit aprobare să deruleze un studiu clinic privind interfața creier-computer wireless pe un om. Acest studiu implică plasarea unui implant mic, invizibil cosmetic, într-o parte a creierului care planifică mișcările.

Dispozitivul este conceput pentru a interpreta activitatea neuronală a unei persoane, astfel încât aceasta să poată opera un computer sau un smartphone doar folosind intenția, gândul adică. Din punct de vedere medical, o astfel de soluție ar putea fi perfectă pentru depășirea unor forme de paralizie, de exemplu. Sau pentru degenerescențele cognitive la vârstnici. Păi, asta e de bine, o să ziceți. Da. Și nu prea. Pentru că lucrurile nu se opresc aici. O dată „cipat” de bunăvoie în scopuri benefice, trans-omul, adică noua versiune de *om-cu-robot-la-cap* va putea fi conectat sau se va putea conecta singur la servere. Adică la toată informația disponibilă pe net, la cunoașterea lumii, cum s-ar zice. Păi, și ce e rău? Așa măcar o să avem „genii” la tot pasul. Apeși pe tâmpla dreaptă, pac, se deschide accesul la Biblioteca britanică. Apeși pe ceafă, vezi istoria cartografică a Europei.

Mai mult chiar, întreaga existență de până atunci a trans-omului, stocată în propria memorie umană, gusturile, emoțiile, amintirile și cunoașterea achiziționate până atunci, adică acelea depozitate pe micronuclelele de siliciu pe care le avem natural în căpșor, vor putea fi „încărcate” pe un suport virtual.

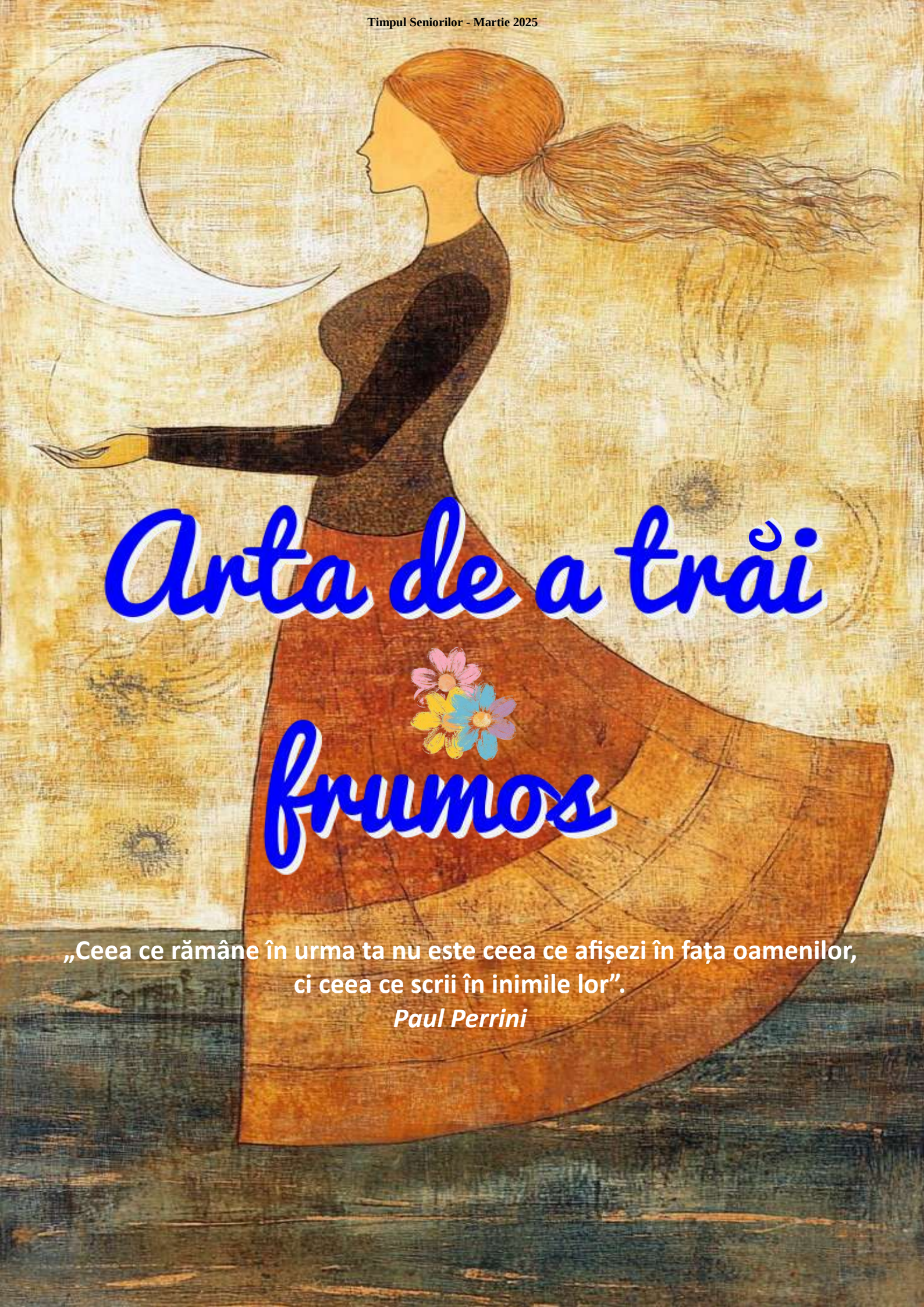
Păi, nici asta nu ar fi chiar nasol de tot. Nu ar fi fain când nu îți amintești ceva să bagi stickul cu propria memorie și să cauți acolo cum te-ai simțit în prima zi de școală sau în noaptea nunții?

Până vă decideți dacă v-ar plăcea sau nu genul ăsta de facilitate, vine adevărata bombă - după ce omul nu va mai exista biologic, familia lui va avea „șansa”(?) să continue să îl vadă, activând acea memorie a lui stocată cu ajutorul unei inteligențe artificiale. Va putea să interacționeze cu cel răposat, virtual. Ca și cum acesta ar fi în continuare viu, doar că nepipăibil. Ca și cum acea persoană ar continua să trăiască, doar că la mare depărtare, cum se întâmplă cu o rudă din America. Un fel de nemurire, adică.

Dar lucrurile merg chiar și mai departe. Căci, păstrând o copie a noastră în straturile virtuale, în bitzii mațelor ei în care suntem deja prinși majoritatea dintre noi, inteligența artificială pare-se nu doar că nu ne va lăsa să murim definitiv, ci va facilita/permite/asigura reintroducerea acelei informații din rețea într-o altă persoană. Una nou-nouță, un copil de exemplu, sau una care s-a săturat de eul de până atunci și vrea să devină altcineva. Îuu! Un fel de înviere mecanico-digitală. Brrr! Nu știu dacă și cât credeți din ceea ce scriu aici, dar vă pot da o listă întreagă de surse care, puse cap la cap, să confirme că nu mai suntem de mult doar în sfera literaturii SF și că, undeva, într-un laborator, lucrurile acestea se întâmplă deja. Da, acum sunt doar la stadiul de experiment, dar, dacă avem noroc(?), le vom putea verifica pe scară largă în timpul vieții noastre.

Deci, ca să închei acest editorial, simplific: cu IA nu mai e nevoie să gândim și nici măcar nu mai e nevoie să trăim, că oricum ne va trăi mașina pe noi. Și tot ea ne va nemuri. Îndrăznesc să cred, însă, că doar o vreme, căci dacă nimic omenesc nu mai rămâne din noi, la ce bun să mai cheltuie energie mașina inteligentă cu o mașinărie limitată, redusă și greșelnică?

Celor care nu cred că astfel de „vieți” pot să existe, le rămâne la dispoziție singura înviere cunoscută până acum în istoria umanității și pe care o celebrăm luna viitoare. Cea a lui Iisus.

Arta de a trăi frumos

„Ceea ce rămâne în urma ta nu este ceea ce afișezi în fața oamenilor,
ci ceea ce scrii în inimile lor”.

Paul Perrini

Despre educație, cu sinceritate

Angela Ribinciuc

Ideea acestui articol a pornit de la câteva cuvinte pe care le-am găsit pe internet și i le-am arătat fiicei mele:

„Nu îți poți educa copiii cum te-au educat părinții tăi pe tine, pentru că părinții tăi te-au educat pentru o lume care nu mai există”.

E un adevăr dureros, de care trebuie să ținem seama, dar pe care cred că trebuie să-l înțelegem nuanțat. În sensul că, da, vremurile s-au schimbat, unele lucruri care erau valabile pe vremea când noi eram copii nu mai sunt de actualitate, însă altele, cele mai importante, care țin de cei șapte ani de acasă și de principiile de viață care nu se schimbă în timp, trebuie păstrate și perpetuate cu sfințenie.

Fiecare părinte face ce crede el de cuviință pentru a-și educa urmașii cât mai bine. Fiecare încearcă să păstreze echilibrul între severitate și blândețe, între exigență și indulgență, între libertate și reguli, în limita posibilităților și... după modelul în care, la rândul său, a fost crescut.

Sunt părinți care țin cont de ceea ce i-a durut în educația primită pe când erau mici, și care încearcă să nu repete greșelile și exagerările părinților lor. Dar sunt și părinți care duc mai departe metodele cu care au fost ei crescuți, poate uneori involuntar, și care repetă cu copiii lor exact acele comportamente care provoacă

traume și care, în definitiv, îi îndepărtează pe propriii copii de ei, așa cum, cândva, i-au traumatizat și pe ei, în vremea când erau copii.

Se vorbește mult astăzi despre metodele de vindecare a traumelor din copilărie, cunosc tineri care s-au dus la psiholog și au căutat adânc, în anii copilăriei, sursa nefericirii lor ca adulți, a neîmplinirilor și a disfuncțiilor în planul relațiilor cu partenerii. Și care au de vindecat tot felul de răni: rana de abandon, nevoia de validare, teama că nu sunt suficient de buni și nu se ridică la înălțimea așteptărilor părinților, teama că nu sunt iubiți, teama de a spune ce gândesc cu adevărat.

Puține sunt familiile în care aceste lucruri se discută deschis, în zilele noastre, între părinți și copii. În mod paradoxal, pe când părinții noștri aveau mai puține posibilități de a învăța, relația cu copiii era mai deschisă, mai autentică, mai apropiată. Acum, cu cât părinții sunt mai școliți și mai conectați la informații, cu atât timpul pe care îl acordă discuțiilor cu copiii e mai mic, astfel încât prăpastia dintre ei se adâncește. Și dăm vina pe telefoane, pe anturaje, și pe tentații, când de fapt, cheia comunicării cu copiii e la noi, părinții.

Degeaba le dăm bani, degeaba ne sacrificăm ani din viață pentru bunuri materiale, degeaba îi plimbăm prin locuri pe unde noi, când eram ca ei, nici nu visam că vom ajunge, dacă sufletește nu îi ținem aproape de noi, dacă nu vorbim deschis unii cu ceilalți și dacă nu le dăm răspunsurile de care au nevoie, atunci când au nevoie. Citeam de curând rezultatele unui sondaj care arătau că, în medie, părinții vorbesc cu copiii lor doar zece minute pe zi. Înfrorător de puțin!

Mai mult decât de bunuri materiale, copiii au nevoie de iubire și de sentimentul că sunt ascultați, că ne pasă de ei și de problemele lor.

Mai mult decât de reproșuri ei au nevoie de un umăr pe care să știe că se pot baza și de brațele noastre în care să se cuibărească atunci când se simt singuri și neajutorați. Viața e grea pentru toți, dar pentru tinerii la început

de drum e mai grea și mai plină de pericole.

Într-adevăr, nu îi putem crește pe copiii noștri astăzi exact cum ne-au crescut părinții noștri, dar putem ține cont de lucrurile esențiale pe care ei trebuie să le învețe pentru atunci când vor fi, la rândul lor, părinți.

Dacă au văzut liniște, înțelegere și armonie în casă, așa vor face și ei, la rândul lor. Dar dacă au văzut lipsă de respect, abuzuri sau certuri între părinți, vor crede că aceea este normalitatea. Sau, și mai trist, dacă au crescut într-o familie monoparentală, nu vor ști ce e aceea o copilărie frumoasă și fericită.

Dacă noi nu ne facem timp să îi educăm pe copiii noștri, ei vor lua ce vor putea din altă parte, își vor căuta modele acolo unde sunt mai ușor de găsit – pe TikTok, la televizor sau în anturajele care le sunt la îndemână și despre care, cel mai adesea, nu știm mai nimic.

La școală, din păcate, prea puțini dintre profesori mai au chemarea aceea de dascăl adevărat, care știe să ajungă la sufletul copiilor. Cei mai mulți sunt blazați, frustrați, se răzună pe o clasă întreagă pentru unul sau doi elevi care deranjează orele, judecă situațiile cu măsuri diferite, în funcție de cine sunt părinții copiilor, și nu-i motivează în niciun fel pe elevi să vină cu drag la ore.

Și atunci, de la cine să așteptăm să le dea o educație frumoasă copiilor noștri, când acest lucru este, primordial, sarcina noastră?

În ceea ce mă privește, nu îmi voi judeca niciodată părinții pentru felul cum m-au crescut și le sunt recunoscătoare chiar și pentru sfaturile care, poate, nu m-au ajutat. Chiar dacă am avut o copilărie modestă, fără extravagante, măcar pot spune cu mâna pe inimă că nu am traume care să-mi fi marcat apoi viața de adult.

Cât despre fiica mea, ca răspuns la cuvintele cu care am început articolul, m-a asigurat că apreciază foarte mult ce fel de părinte sunt. Îmi doresc să-mi spună același lucru și peste 20 de ani când, poate, voi avea șansa să-mi cresc nepoții.

Martie, luna în care femeile scriu primăvara

Daniela Gumann

Martie nu e doar prima adiere de aer cald și primele flori de pe trotuare. Martie este luna în care femeile înfloresc, la fel ca natura, dar și luna în care cuvintele lor se adună, se așează frumos în file de cărți, în pagini de poezie, în jurnalul zilnic sau pur și simplu în sufletul celor dragi.

În martie sărbătorim Ziua Internațională a Scriitorilor (3 martie) și Ziua Mondială a Poeziei (21 martie). Coincidență? Deloc. Pentru că femeile, prin natura lor, sunt creatoare de viață și de frumos. Ele scriu nu doar cu stiloul, ci și cu gesturile lor delicate, cu grijile lor zilnice, cu zâmbetele pe care le oferă gratuit.

De ce scriu femeile? Pentru că au prea multă viață în ele și trebuie să o dea mai departe. Pentru că atunci când simt, când iubesc, când plâng sau râd, simțurile lor vor să rămână mărturie. Femeile scriu pentru ca lumea să nu uite. Pentru că fiecare emoție merită o amintire. Pentru că fiecare primăvară merită să fie povestită.

Martie este în mod firesc, luna femeilor. Nu putea fi altfel. Dacă primăvara este un nou început, o promisiune a vieții, atunci femeia este întruchiparea acestei promisiuni. De aceea, Ziua Femeii se sărbătorește pe 8 martie, când încă simțim miros de pământ proaspăt și ghiociei firavi, curajoși, răsar peste tot.

Femeile cuprind toate zilele lui martie în sufletul lor: scriu când lumea tace, cântă când lumea plânge, mângâie când lumea uită să fie blândă. Ele transformă zilele obișnuite în poezie și aduc în viața noastră primăvara continuă.

În luna martie, să ne aducem aminte nu doar să le oferim flori, ci și să le ascultăm. Să le citim. Să le privim cum scriu cu răbdare primăveri întregi în inimile noastre.

Un buchet de gânduri despre femei și primăvară:

- ✿ „Femeile sunt primăverile veșnice ale vieții”. - Anonim
- ✿ „Primăvara este felul naturii de a spune: *Să înceapă spectacolul!*, iar femeile sunt cele care îl susțin”. - Robin William
- ✿ „O femeie este ca primăvara: aduce culoare, parfum și viață oriunde pășește”. - Anonim
- ✿ „În fiecare femeie există o primăvară secretă care nu se sfârșește niciodată”. - Anonim
- ✿ „Femeile și primăvara au același dar: de a trezi speranțe și de a reinventa lumea”. - Anonim

Și poate, mai presus de toate, să nu uităm că fiecare femeie poartă în ea o primăvară gata să înflorească oricând. Trebuie doar să o privim cu ochii sufletului și să-i mulțumim că ne învață, în fiecare martie, cum se iubește viața.

File de viață

„Puțini oameni știu să ne stea alături cu delicatețe, respect și sinceritate.
De aceea „alături” este un loc pentru foarte puțini”

Agostino Degas

Noapților mele, prețuire!

Imediat ce noaptea coboară peste lume, eu... „mă activez”. Fantastic câte lucruri „am chef” să fac noaptea.

Noaptea scriu, noaptea citesc, noaptea îmi plătesc facturile, noaptea răscolesc Netflixul și Maxul, noaptea îmi fac ordine în minte și tot noaptea apuc să-mi plâng în tihnă morții, așa, încet, liniștit, aproape auzindu-mi lacrimile.

Cocoloșită în locul meu preferat de lângă fereastră, „tovărășită” de-un ceai, două mere sau doar o mână de nuci, abia aștept să le zâmbesc stelelor.

Niciodată n-am știut când am început să iubesc nopțile. Ceva trebuie să fi declanșat „dragostea” asta mare, îmi spun ades. Sau poate am refuzat categoric să-mi amintesc momentul acela. Cine mai știe?

Poate că din copilărie „mi se trage”: noaptea aveam voie să fac ce voiam cu timpul meu (nici atunci nu-mi plăcea să dorm, „nărav” păstrat nerevizuit și-n ziua de azi), să joc ce joc voiam eu, cu stelele și luna, pândindu-le pe după perdea.

Sau poate din adolescență, pe când „mi se făceau ochii floare” căutând după vreun zburător (cu negre plete), musai la fel de misterios și chipeș precum Hyperion, care „să-mi lumineze norocul”, coborând grațios pe scări de mătase.

Nu știu să spun.

Știu doar că nu mi-aș da nopțile pe nimic.

Nimic la schimb nu m-ar determina să renunț la visurile mele albastre, la starea mea de plutire și beatitudine, când totul e-o liniște și-o tăcere, numai în mine se-aud lănci și paloșuri - instrumentele mele de „luptă” cu viața, iar, uneori (mai rar, ce-i drept), cornuri de-argint, vestind vesele biruința.

Sunt împărat și slugă noaptea.

Condamnat și găde.

Norocosul și nefericitul.

Bogatul și săracul, deopotrivă.

Și trec ușor de la o stare la alta visând,

zâmbind, plângând, agonizând, renăscând. E-o feerie de trăire pe care nuuuu, n-o să fiu capabilă vreodată să o descriu. Dar o simt. O simt ca pe-o adicție dulce, curgându-mi prin trup și supunându-mă, transformându-mă în sclavul ei credincios.

Mă hrănesc cu metamorfoza asta. Iar când zorile se grăbesc să acapareze pământul, pe perna patului meu se odihnește cuminte, alt om.

Niciodată n-am știut când am început să iubesc nopțile, dar știu sigur că atunci când nu le-oi mai iubi, voi fi murit deja.

Primăvara cu luptele mele

Natura se pregătește să renască așa cum, teoretic, ar trebui să se petreacă și cu oamenii (dar oamenii au alte treburi: să se împingă, să se certe, să amenințe, să se împăuneze - las' c-om renaște noi din propria cenușă când... cenușă vom fi!).

Viața își urmează ciclurile ei fără să ne ceară vreo consultație, eventual ne lasă în prag zeci de întrebări la care n-o să știm vreodată răspunsuri, iar dacă le vom afla, probabil fi-va prea târziu să poată produce efecte în ceea ce ne privește. Că așa e viața: pe cicluri! Și pe răsturnări de situații cât Everestul de mari. Luptăm și dăm din coate să facem față, că altă cale nu-i.

Mă găsește primăvara cu luptele mele, lupte care sunt nici mai prejos, nici mai presus decât ale celorlalți oameni, sunt doar lupte. Le car destoinic, în fiecare zi după mine, fac parte din mine, având o relație de camaraderie dreaptă, în sensul că ratez ori ridic stindardul în proporții relativ egale.

Mă amuz ades de luptele mele, aproape că-s haioase și se află permanent la cotitură, obligându-mă să fac rost de „arme” în fiecare zi pentru „contraatac”. Nu cred că le place, dar nu prea au de ales în afară, doar, de un zâmbet sar-

castic ce ar vrea să însemne: „azi ai câștigat tu, dar mâine păzește-ti, totuși, spatele!”.

Pentru că așa e viața: pe cicluri, pe clipe și pe... bumerang.

Însă este unică și scurtă și... atât ce-o risipim!...

Un fir alb, unul roșu și o promisiune

Poate că primăvara nu ține cont de calendar și nici de dorințele noastre.

Poate că afară e gri, poate că lumea e plină de vești care apasă.

Un fir alb, unul roșu și o promisiune că lumina și căldura își vor face loc, mai devreme sau mai târziu.

Să ne fim unii altora mărtişoare, mici semne că, dincolo de ce vedem, există mereu un colț de bine care așteaptă să fie descoperit.

Primăvară în suflet, oriunde ai fi!

Un scop care te trezește dimineața

După jumătatea vieții... nu știi niciodată cât mai rămâne. Poate încă o jumătate, poate doar câteva file. Dar tocmai pentru că filele se subțiază, înveți să le citești mai lent.

Iubirea, energia, bucuria nu vin din ceea ce e în jur, ci din ceea ce începi să faci cu ceea ce ai.

Nu mai aștepti să vină cineva sau ceva care să te salveze. Ai învățat că tu ești începutul. Și uneori, și sfârșitul.

Adevărata tinerețe e atunci când ai un scop care te trezește dimineața. Când faci ceva care contează, chiar dacă doar pentru tine.

Poți iubi din nou. Poți începe din nou. Poți fi plin de energie chiar și cu genunchii care trosnesc dimineața cu cervicală cu tot.

Pentru că ai învățat că nu contează câți ani ai, ci ce faci cu ei. Dar să faci.

Când organizez călătorii de grup, nu ofer doar itinerarii, creez contexte în care oamenii își dau voie să respire altfel.

Când țin cursuri de compoziție în fotografie, nu predau doar reguli, ci o formă de a vedea lumea și de a te vedea pe tine în ea.

Când ajut pe cineva să-și construiască un brand personal, nu vorbim doar despre imagine, ci despre cine devine și cum își spune povestea.

Și nu e vorba doar de femei.

Ci de oameni care, indiferent de vârstă sau rol, decid că nu e prea târziu să se întrebe ce-i face cu adevărat vii.

Și să pornească, cu inima deschisă, spre acel răspuns.

O clipă de liniște rară

Cheile de la biserică. Nu e metaforă. Sunt chiar cheile. Și da, mi s-au încredințat pentru câteva ore.

Biserica din Cârța, Harghita. Am bătut la poarta Parohiei și, fără mari întrebări, preotul mi-a întins un mănunchi de chei. „Luați, deschideți, fotografiați. Și închideți la loc”.

Așa am ajuns să port în buzunar, pentru o vreme, câteva chei cu puțină rugină pe ele, cheile unui loc păzit de liniște.

Nu tu salt cu parașuta, nu tu terapie transformațională. Doar o cheie ruginită, o ușă veche și cineva care ți-o încredințează cu încredere. Și dintr-o dată, simți că deschizi mai mult decât un lăcaș, poate o clipă de liniște rară.

Am intrat, am privit în sus, apoi înăuntru, nu în biserică, ci în mine. Am închis la loc cu grijă după ce toată grupa și-a terminat treaba, adică tema, și m-am gândit că poate, din când în când, liniștea are nevoie doar de o ușă veche și de cineva care o deschide.

Din fluture devii smochin

Luminița Corduneanu

Fluturi cu aripi de tablă, chiauni de somn, ciolane hrintuite de muncă, trecem pragul casei și plecăm să ne câștigăm pâinea. Care-încotro, albă sau neagră, amară sau dulcuță, pâinea cea de toate zilele.

Mă uit la șirul de mașini, și eu printre ele, trecând podul peste Dunăre. Unde te duci, lume, așa de cu dimineață? Unde plecăm?

Cernuți prin sita întâmplării, unii, dragii de ei, nu se mai întorc. Rămâne pragul casei netrecut de-a pururi și rămașii pun aerului între-bări la care nu vor primi vreodată răspuns.

Fluturi cu aripi de tablă, ne fâlfâim o vreme zgomotos, fugind de gândul că trece totul atât, atât de repede.

Anii nu ni se cuvin, iubirea nu ni se cuvine. Soarta, norocul și valțurile timpului ne zdrobesc sau ne mai lasă un pic.

La mese rotunde sau pătrate facem planuri de viitor. Apoi vine o mână nevăzută, neștiută și neașteptată ca să ne facă planurile praf. Dacă rămâi să cugeți, norocul tău. Ți s-a mai dat o șansă.

Te prind zorii următoarei dimineți cu alte încercări, cu alte întâmplări și cu alte zbateri.

Patima nimicului ne fură ziua de azi, iar trupul obosit cade în somnul greu al uitării de sine.

Numai trezvia sufletească ne mai poate salva din așa amortire. Dar asta vine să îți zdruncine toate zidurile pe care le-ai făcut atunci când nu ai ținut cont de suflet. Și vezi cum se dărâmă șandramaua pentru care ai zburat atâta vreme, fluturi cu aripi de tablă.

Obosit, flămând de dreptate și încercănat, te odihnești cuminte cu mâinile goale de lucruri și inima plină de tine.

Ca într-un Dumnezeu de existența căruia nu știai, găsești numai în pace alinare. În pacea inimii tale.

Nu este bine să nu ai nimic, să te simți cumva pe drumuri și al nimănui, dar este atât de liniștitor să te regăsești, să te recompui și să încerci să o iei de la capăt!

Doar că acum, din fluture devii smochin. Vei înflori înlăuntrul și oamenii nu vor mai rupe din tine ca să pună în vasele lor.

O să treacă pe poduri și drumuri, neinteresată de camuflarea ta:

- la uitate, băi, asta nu înflorește niciodată, de ce l-o mai fi dat Dumnezeu pe pământ...

An abstract graphic design featuring a background of large, overlapping pastel shapes in shades of pink, teal, and light blue. Several 3D-rendered spheres in matching colors (pink, teal, and white) are scattered across the composition. A thin, dark wireframe structure, resembling a stylized spiral or a series of concentric circles, is positioned in the center. The word "RESTITUIRI" is written in a bold, sans-serif font, arched over the top half of the wireframe structure. The letters are green with a white outline and a slight drop shadow, giving them a three-dimensional appearance as if they are floating or attached to the wireframe.

RESTITUIRI

RESTITUIRI

Omagiu profesorului *Brad Segal*, un ctitor de școală și arhitect de suflete

Prof. univ. dr. ing. Anca Ioana Nicolau
Președinta Sucursalei Galați a Asociației Generale a Inginerilor din România

„Secretul fericirii este să-ți găsești
și să-ți dedici toate puterile, toată ființa,
unei pasiuni.

O singură pasiune, nu mai multe!
Un om nu poate cuprinde mai mult”.

Brad Segal

Sala Senatului Universității „Dunărea de Jos” din Galați a găzduit vineri, 28 martie 2025, întâlnirea de omagiere a profesorului universitar dr. ing. Brad Segal, cel care a pledat pentru alimentație științifică, produse alimentare de bună calitate, creativitate tehnică, învățământ integrat cu cercetarea și producția, și informare permanentă a specialiștilor din domeniul industriei alimentare și a consumatorilor.

Întâlnirea, care a avut loc pentru a marca 90 de ani de la nașterea și 30 de ani de la trecerea în eternitate a profesorului, a reunit personalități din domeniul științei și ingineriei alimentelor din țară și din străinătate. În sală au fost prezenți și studenți seniori, cursanți ai Universității Vârstei a Treia, dornici să descopere personalitatea celui omagiat. Evenimentul a avut suținerea financiară a firmei Almera Internațional SRL.

Din partea instituțiilor, au luat cuvântul: Cristian Dima, decanul Facultății de Știința și Ingineria Alimentelor, Costel Croitoru, membru titular al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură, Nastasia Belc, directoarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Bioresurse Alimentare – IBA București, Boris Herșcovici, ex-director al Departamentului de Programe de stimulare a cercetării și dezvoltării de la TEHNION, Israel, Irina Filipescu, directoarea Liceului Tehnologic „Brad Segal” din Tulcea, însoțită de doi dintre elevii liceului, Luminița Nichita, ex-directoare a Colegiului de Industrie Alimentară „Elena Doamna” din Galați, Camelia Toporaș, șefa Serviciului Referințe de la Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” din Galați.

Redăm în continuare câteva fragmente din discursurile rostite cu acest prilej, pentru a contura personalitatea de excepție a Omului și Profesionistului Brad Segal.

Conf. univ. dr. ing. Cristian Dima, decanul Facultății de Știința și Ingineria Alimentelor:

„Sub imperativul cuvintelor marelui istoric Nicolae Iorga, care spunea că: *Un popor care nu își cunoaște istoria este ca un copil care nu își cunoaște părinții*, ne bucurăm astăzi de una dintre inițiativele constante ale doamnelor profesor și colege Rodica Alexandru și Anca Nicolau, care ne invită să cunoaștem și să comemorăm un distins „părinte” al Științei și Ingineriei Alimentelor, în persoana Domnului Profesor Brad Segal.

Pentru mine, care nu l-am cunoscut personal pe Domnul Profesor Brad Segal, personalitatea Domniei Sale este asemenea Cărților Sfinte care s-au alcătuit pe baza izvoarelor scrise și ale Sfințelor Tradiții. Izvoarele scrise care dau mărturie despre personalitatea complexă a Domnului Profesor Brad Segal sunt numeroasele sale tratate și monografii, cursuri pentru studenți, articole științifice, brevete care, prin originalitatea lor, s-au impus cu autoritate în comunitatea specialiștilor din domenii diferite, precum ingineria și tehnologia alimentelor, biochimia produselor alimentare, microbiologia alimentelor, nutriția umană etc.

În activitatea de cercetare, Domnul Profesor Brad Segal a fost deschizător de drumuri, propunând concepte noi, care s-au dovedit de importanță crucială în descrierea relației aliment/sănătate.

Unul dintre aceste concepte, care a marcat profund activitatea de cercetare a generațiilor viitoare de cadre didactice, doctoranzi și studenți din facultatea noastră îl reprezintă conceptul de „*aliment de protecție*”, pe care, mai târziu, japonezii îl dezvoltă sub denumirea de *alimento funcționale*. În acest context, astăzi, trebuie să-i fim recunoscători Domnului Profesor Brad Segal, care ne-a oferit nu numai instrumentele tehnice de extracție și analiză a compușilor bioactivi din plante, dar a descoperit și explicat multe dintre mecanismele complexe privind rolul acestora în prevenirea și tratarea unor boli.

Dr. ing. Nastasia Belc, directoarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Bioreșurse Alimentare – IBA București:

„Profesorul dr. ing. Brad Segal, cu o carieră de aproape 40 de ani în domeniul de învățământ și cercetare în industria alimentară, a fost dascălul, mentorul și îndrumătorul a peste 36 generații de studenți, doctoranzi, asistenți universitari și cercetători, la Facultatea de Știința și Ingineria Alimentelor, de la Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați. L-am cunoscut pe profesorul Brad Segal ca studentă și, pentru mine, la acea vârstă și la acel nivel de înțelegere, profesorul Segal s-a remarcat prin abilitatea deosebită de a transmite informații în modul cel mai interesant, plăcut și incitant posibil, inclusiv prin modul de a susține o evaluare a cunoștințelor, așa spune, imprimându-ne o responsabilitate inginerească. Mai mult, m-am folosit și mi-au fost îndrumare profesionale publicațiile profesorului Segal, pe care le-am consultat deseori, mai ales la fiecare început de proiect de cercetare, pentru a-mi stabili ipotezele și modul de abordare, pe care mai departe se pot construi argumentele de a iniția obiectivele unui nou proiect.

Cele 45 de cursuri universitare, manuale și monografii publicate de-a lungul carierei în edituri relevante și cele 180 de lucrări științifice, publicate în țară și străinătate, reprezintă referințe de bază pentru majoritatea lucrărilor științifice elaborate de studenți, masteranzi sau doctoranzi sau în lucrările de cercetare ale cercetătorilor în domeniu.

Este foarte greu să îl descriu pe Omul Brad Segal în câteva cuvinte, dar, ce pot spune este că a fost o personalitate foarte puternică și complexă, care impunea profesionalism și determinare. Câteva cuvinte ar putea contura doar într-o mică măsură personalitatea profesorului Brad Segal, și anume: aviditate pentru cunoaștere și știință, exuberanță și pasiune pentru profesie, criticism și exigență, dar, în același timp, modestie, onestitate, altruism, responsabilitate și perseverență. Acestea sunt doar câteva dintre calitățile pe care le-am întâlnit la profesorul Brad Segal. Exigent cu sine și cu cei din jur, preocupat de lucrul bine făcut, profesorul Segal a demonstrat că munca, responsabilitatea și onestitatea, seriozitatea și maturitatea în gândire reprezintă valori pe care trebuie să le cultivi, să fii perseverent în a le menține și să le folosești continuu în profesia ta”.

Dr. ing. Boris Herșcovici, ex-director al Departamentului de Programe de stimulare a cercetării și dezvoltării de la TEHNION, Israel:

„Profesorul dr. ing. Brad Segal a fost, este și va fi în inimile noastre un om de neuitat, un om de omenie, un geniu al științelor alimentare cu o capacitate fenomenală de a cerceta, de a publica un număr colosal de lucrări științifice, patente și cărți, fiind pionierul chimiei alimentare moderne în România. Fiind unul din sutele de studenți ai Domnului Profesor Dr. Ing. Brad Segal, îmi amintesc, cu lacrimi în ochi, de dragostea parentală pe care toți studenții am primit-o de la domnia sa din primul moment al întâlnirii noastre, în care a spus: *Voi sunteți studenți noi în facultatea noastră, majoritatea sunteți departe de casă. Vom face tot posibilul ca să vă simțiți ca acasă și să vă atingeți potențialul maxim pentru a deveni ingineri de industrie alimentară foarte bine pregătiți, nu numai pentru profesie, dar și pentru viață.* Cele spuse s-au realizat cu mult succes.

Profesorul dr. ing. Brad Segal poate fi mândru de tot ce a cercetat, de tot ce a scris, de realizările studenților lui. El este printre noi, ca exemplu de omenie, de muncă, de cercetător, de tot ce este demn de urmat”.

Prof. ing. Maria Luminița Nichita, fostă directoare a Colegiului de Industrie Alimentară „Elena Doamna” din Galați, în prezent, pensionară:

„Pentru mine, această comemorare are o semnificație profundă. Am avut onoarea de a-i fi studentă domnului profesor. Îmi amintesc cu recunoștință de dumnealui, de exigența echilibrată cu încurajare, de pasiunea cu care ne-a transmis nu doar cunoștințe, ci și o viziune clară asupra meseriei noastre.

Ca fost profesor în învățământul preuniversitar, într-un colegiu de industrie alimentară, am purtat cu mine lecțiile învățate în timpul facultății și pe care am încercat să le transmit elevilor mei.

Este o mărturie a impactului pe care profesori dedicați ca domnul profesor Segal îl au asupra noastră, a felului în care valorile lor ne modelează și ne inspiră pe tot parcursul carierei.

Domnule profesor Segal, sunteți și veți rămâne o parte din istoria acestei facultăți, o lumină călăuzitoare pentru toți cei care v-au cunoscut!”.

Despre profesorul Brad Segal au vorbit cu dragoste și recunoștință Rodica Alexandru, Corneliu Popa, Viorica Macovei, foste cadre didactice ale Facultății de Știința și Ingineria Alimentelor, Maria Turtoi și Daniela Borda, cadre didactice în activitate la Facultatea Transfrontalieră și, respectiv, Facultatea de Știința și Ingineria Alimentelor, Otilia Badea, Leonard Ilincanu și Arie Butnariu, absolvenți ai Facultății de Știința și Ingineria Alimentelor, acesta din urmă fiind venit special din Israel pentru eveniment.

Prof. dr. ing. Rodica Alexandru, fost cadru didactic al Facultății de Știința și Ingineria Alimentelor:

„Personalitate de mare complexitate, de tip enciclopedic, profesorul Brad Segal a îmbinat înaltul profesionalism și profunda dedicație didactică cu distincția, politețea și modestia. A introdus discipline noi, de bază, în programa universitară de profil (de exemplu, Tehnologii generale în industria alimentară), dar și concepte noi, de avangardă în nutriție și tehnologie alimentară, cum ar fi *citoprotecția* și *alimentele de protecție*. Apropiat de studenți și de îndrumarea evoluției acestora, profesorul Brad Segal s-a dovedit și un mentor de excepție.

Dincolo de toate aceste extraordinare calități, la profesorul Segal a mai fost ceva de neprețuit: dorința de a fi util comunității căreia îi aparținea, prin cunoștințele și experiența sa; astfel, în epoca în care tipărirea și multiplicarea implicau mari greutăți, a reușit să realizeze serii întregi de materiale de popularizare de factură nutrițional-naturistă, mai ales prin valorificarea resurselor naționale și locale. Sunt de notorietate studiile sale privind valorificarea căței și a păducelului. Personal îi păstrez o pioasă amintire pentru sprijinul și îndrumarea acordate în finalizarea tezei de doctorat după dispariția prof. dr. doc. Dumitru Moțoc”.

Prof. dr. ing. Daniela Borda, cadru didactic la Facultatea de Știința și Ingineria Alimentelor:

„Profesorul Brad Segal își provoca studenții să crească în spiritul inovării, să vină cu soluții la cercurile științifice studențești, și să valorifice tezaurul remarcabil de compuși bioactivi ai materiilor prime vegetale. În domeniul alimentelor, domnul profesor Segal a fost un antecesor al curentelor actuale prin definirea conceptului de *alimente de protecție*, care astăzi poartă denumirea de *alimente funcționale*, iar școala inovării, la care își antrena studenții, a rămas în mintea și inima foștilor săi studenți, care tind asimptotic spre modelele lor de dascăli și care, la rândul lor, continuă să modeleze tineri în sau în afara amfiteatrelor lumii”.

Dr. ing. Leonard Ilincanu, vicepreședinte GEA România:

„Profesorul Brad Segal ne-a fost dascăl în timpul facultății, predând disciplinele de Tehnologii Generale, precum și Tehnologia Conservării Alimentelor, dar cursul de care îmi amintesc cu mult drag a fost unul opțional: Inventică și Creativitate Tehnologică. În acest curs, domnul profesor ne-a expus previziunile sale în ce privește rolul determinant al tehnologiei în gestiunea eficientă a energiei și materiilor prime, subliniind rolul cercetării științifice și al creativității în reproiectarea tehnologiilor existente în acel moment, fiind scos în evidență rolul viitorilor ingineri în creșterea eficienței consumurilor energetice, în utilizarea unor noi surse de energie neconvențională și a unor noi materii prime”.

Ing. Arie Butnariu, absolvent din promoția 1967:

„Este un moment de profundă reflecție asupra impactului său asupra vieților noastre și asupra moștenirii pe care ne-a lăsat-o. Profesorul Brad Segal a fost mai mult decât un simplu cadru didactic în domeniul ingineriei alimentare; el a fost un mentor, un prieten și o sursă de inspirație pentru toți cei care au avut privilegiul de a-l cunoaște. A fost un om care a pus un accent deosebit pe caracterul studenților, iar influența sa a fost resimțită profund de mine personal. Comportamentul său uman și cald a creat o atmosferă în care fiecare dintre noi se simțea binevenit și apreciat.

Un aspect esențial al activității sale didactice a fost angajamentul său de a uni studenții, fără a ține cont de originea, cultura sau tradițiile lor. Profesorul Brad Segal a reușit să creeze un mediu în care ne-am simțit parte dintr-o echipă, unde colaborarea și respectul reciproc erau fundamentale. Zâmbetul său constant și atenția față de toți cei din jur au creat o legătură profundă între studenți, făcându-ne să ne simțim ca o familie. Această conexiune umană a fost un element central în activitatea sa didactică și a contribuit la formarea unor relații durabile și de sprijin între noi.

Un alt aspect important pe care profesorul Brad Segal l-a promovat a fost importanța învățării autonome.

Ne-a învățat că nu se limitează cunoașterea doar la informațiile din cursuri, ci aceasta provine și din eforturile fiecăruia dintre noi de a explora și de a învăța. Această abordare a dus la o atmosferă de creativitate și inovație, în care fiecare student se simțea valoros și apreciat, și a stat la baza practicii noastre în domeniul industriei alimentare.

Pe lângă toate acestea, profesorul Brad Segal a fost un exemplu de modestie și integritate. A păstrat cu demnitate tradițiile iudaice, inspirându-ne să ne cunoaștem și să ne respectăm rădăcinile, dar și să fim deschiși și primitori față de ceilalți. Această combinație de valori a contribuit la formarea unui mediu în care toți studenții se simțeau acceptați și încurajați să se dezvolte. Eu, ca fost student al dumnealui, promoția 1967, îmi amintesc că mi-a trezit interesul pentru obiectul cursului Conservarea produselor alimentare și cărțile dumnealui m-au însoțit de-a lungul carierei mele practice tehnologice îndelungate în Israel, dar, concomitent, m-am simțit angajat să duc mai departe și valorile morale pe care le-a promovat”.

Au transmis mesaje: Sorin Blumer, președintele Comunității Israelite din Galați, Jeanne Adelberg, absolventă - promoția 1968 a Facultății de Tehnologia și Chimia produselor Alimentare și Tehnică Piscicolă, Cristina Kramer, Nicoleta Croitor și Gabriela Rotaru, foste cadre didactice ale Facultății de Știința și Ingineria Alimentelor.

Ing. Sorin Blumer, președintele Comunității Israelite din Galați:

„Nimic nu este mai important după trecerea în eternitate a acestui Om decât efectul muncii și dedicării din timpul vieții materializat în respectul și aprecierea arătată de cei care l-au cunoscut în calitate de colegi sau studenți. Vedem azi că amintirea profesorului universitar, om de știință, poet și filozof, Brad Segal, dăinuie după 30 de ani de la decesul acestuia.

Vă apreciez enorm pe toți cei care ați găsit de cuviință ca, în această perioadă tulbure la nivel internațional și național, să onorați amintirea celui pe care l-ați apreciat atât ca dascăl, cât și ca om”.

Dr. ing. Jeanne Adelberg – absolventă din promoția 1968:

„Înaltul său profesionalism, modestia, abnegația, umanitatea și dăruirea l-au înscris în Cartea de Aur a Facultății și în memoria tuturor generațiilor de studenți, cadre didactice și a celor cu care a colaborat”.

Conf. univ. dr. ing. Cristina Maria Kramer, fost cadru didactic al Facultății de Știința și Ingineria Alimentelor:

„Chiar dacă trec anii, există oameni care rămân chipuri emblematice pentru un anume timp, pentru un anume context și pentru un anume colectiv. Mai suntem câțiva din generația care l-a cunoscut, prețuit și... care ar trebui să-i fie recunoscătoare! Un asemenea chip a fost și a rămas prof. dr. ing. Brad Segal.

Personal, am avut privilegiul să-l am, nu numai profesor la catedră în timpul facultății, ci și, mai apoi, conducător în cadrul doctoraturii. Îndrumările domniei sale au fost întotdeauna pertinente, fundamentate și chiar novatoare. Și aceeași atitudine blândă și înțelegătoare a avut-o față de mulți dintre cei care s-au format și s-au perfecționat în preajma sa!”.

Conf. univ. dr. ing. Nicoleta Croitor, fost cadru didactic al Facultății de Știința și Ingineria Alimentelor:

„Regretatul nostru Profesor a fost o personalitate complexă, care a abordat activitatea didactică și cercetarea științifică și tehnologică cu o erudiție vastă, enciclopedică.

Sentimentele noastre de respect, prinos de recunoștință și neuitare pentru Profesorul nostru drag sporesc în timp, pentru personalitatea luminată și luminoasă, din care și astăzi răzbate zâmbetul său cald și bunătatea din priviri”.

Prof. univ. dr. ing. Gabriela Rotaru, fost cadru didactic al Facultății de Știința și Ingineria Alimentelor:

„Prof. Brad Segal s-a transformat neîntrecut de devreme într-o amintire. El face parte din istoria universității gălățene, cu care s-a identificat, edificând-o timp de 38 de ani. A intrat în istorie ca un exemplu de inteligență, dăruire, modestie, dragoste de oameni și adevăr.

Prof. Brad Segal a fost, fără îndoială, un om de cultură, de largă respirație intelectuală. A fost deopotrivă om de știință, poet, filozof. Cu o gândire deschisă asupra marilor valori universale, cu o orientare creatoare neobișnuit de lucidă spre problemele fundamentale ale realităților naturale și ale vieții, Prof. Brad Segal face parte din categoria oamenilor fără de care nu ar exista progrese în știință.

A avut meritul incontestabil de a contura în țara noastră domeniul de cercetare de mare actualitate, la limita dintre știința alimentelor și științele medicale, denumit de domnia sa *alimentelor de protecție*, pe care l-a lansat, l-a fundamentat și l-a adus la o consacrare internațională.

Prof. Brad Segal a fost totodată un ctitor de școală și arhitect de suflete. Și dacă tot ceea ce s-a realizat în domeniul industriei alimentare poartă, în sine, pricepere și inteligență izvorâte din amfiteatrele facultății de profil, trebuie să recunoaștem în toate acestea și contribuția excepțională a Prof. Brad Segal, un neîntrecut pedagog.

A fost un om care și-a asumat greul profesiei de dascăl, trecând-o prin inima sa și încărcat de răbdare și înțelepciune a transmis-o discipolilor săi. Studenții și colaboratorii au simțit că înainte de orice, Brad Segal a fost un admirabil profesor, un mentor care s-a dăruit cu ce a avut mai bun discipolilor săi, configurând sau modelând personalități ale științei. Prin forța sa spirituală, prin entuziasmul și optimismul pe care le transmitea era un adevărat catalizator al energiilor studenților și al colaboratorilor săi.

Alături de spiritualitatea-i aleasă și de voința-i puternică, Prof. Brad Segal a fost apreciat pentru calitățile umane. Era un foarte bun prieten, coleg, totdeauna pregătit să sară în ajutor cu sfaturi și nu numai. Puțini dintre noi, care i-au fost alături până la tragicul și nemeritatul sfârșit, am sesizat că în spatele jovialității se ascundea o adâncă sensibilitate, cu o dominantă melancolie, descoperită în versurile volumului postum *Elegii*.

A încercat să cuprindă cât mai mult, însă implacabilul destin a făcut ca o parte a universului – spațiul – să-l cuprindă definitiv, dar a doua componentă a sa – timpul – l-a lăsat în inimile și memoria celor care l-au cunoscut, care l-au apreciat, stimat și iubit”.

Toți cei care au luat cuvântul sau au transmis mesajul lor au evocat personalitatea profesorului și au marcat elementele de originalitate ale activității pe care a desfășurat-o: profesorul Brad Segal a introdus discipline noi, precum cele de nutriție, analiză senzorială, toxicologie, controlul calității produselor alimentare, psihologia alimentației, ambalaje și tehnica ambalării, tehnici speciale de procesare, omul de știință Brad Segal a creat conceptele de „alimente de protecție” și de „citoprotecție”, inginerul și tehnologul Brad Segal a dezvoltat tehnologii de valorificare a unor noi resurse alimentare, noi tehnologii de obținere a unor ingrediente și alimente îmbogățite în nutrienți precum vitamine, minerale sau antioxidanți etc., multe dintre ele brevetate (26 brevete de invenții), publicistul Brad Segal a creat „Colecția Vital”, o revistă în care prezenta principalele probleme ale relației om-sănătate (1992), și Banca de Informații pentru industria alimentară, o revistă primită cu real interes de către specialiștii din domeniu (1992).

Reprezentanții familiei, profesor Rodica Segal, cea care i-a fost soție și colaboratoare, doctor Mugur Segal, fiul profesorului, și Călin Segal, unul dintre cei doi nepoți ai profesorului, au fost prezenți online și au vorbit despre cum îl păstrează în sufletul și în amintirile lor.

Evenimentul s-a încheiat cu recitarea de către Angela Ribinciuc, ingineră, poetă și jurnalistă, a câtorva dintre poeziile scrise de profesorul Brad Segal și publicate postum, ceea ce i-a emoționat și mai mult pe cei prezenți la întâlnire.

Profesorul Brad Segal va rămâne pentru noi un reper pentru viața academică și un simbol al dedicării față de educație, cercetare și inovare.

Foto Angela Ribinciuc

Știu,
Mă voi îndoi de tot ce-am văzut
Și voi crede din nou
Mai arzător ca la-nceput!
Mă voi întoarce din drum
Și voi dispera!
Dar totdeauna,
Voi rămâne credincios
Mie însumi.

Brad Segal

PASIUNI

Creații hand-made

„Iubește ceea ce faci și fă ceea ce iubești.
Pasiunea este cheia care deschide ușa către bucurie și abundență”.
- David Cuschieri -

Doinița Tudorica

Fashion Crochet

Pagini de cultură

„Și toate se re-ntorc din drumul lor,
Și mândra primăvară vine,
Cu soare blând, cu nopți albastre,
Fermecătoare și senine”.

- *George Bacovia* -

Poezii

Ion ZIMBRU

Membru al Uniunii Scriitorilor din România

NIȘTE CIOBURI AMARE

[printre alte cuvinte]

pot crede oricând că mă duc înapoi
să caut șotronul uitat în țărână
- s-apropie timpul, s-aude cum cad
secundele ultime-n zero și-ngână
în toiul semințelor scâncete noi
și-un alt început de plecare-nainte:
extaz și-agonie, senin și-nnorat,
cuvânt in\egal printre alte cuvinte

acolo-s, și singur, și caut pe drum
desenul acela prin țărna trecută
- aud sărituri... și găsesc doar un ciob
și-o cruce în valmă de scai și cucută:
aici hodinește șotronul uitat
până când a murit de-alean și-așteptare
- citesc - ochii mei se închid și se sparg
...și cad înapoi: niște cioburi amare.

PRIMUL ȘI ULTIMUL DOMICILIU STABIL

LOCUIAM ÎNTR-O CIOCÂRLIE
totdeauna pe drumul fără capăt dintre PĂMÂNT și CER,
locuiam într-un CÂNTEC
totdeauna fără capăt între CER și PĂMÂNT
- credeam că niciodată n-am să pier
că niciodată zborul nu va fi înfrânt,
că niciodată cuibarul și văzduhul nu vor fi să rămână
în singurătate și în părăsire și în uitare
PE CÂMPIA ȘI ÎN MINUNATA LIMBĂ ROMÂNĂ.

ULTIMA RUGĂMINTE

te rog să mă chemi la un ceainic umplut cu frunzișuri amare,
să vezi ce dulceață se face în ochi umeziți de mirare

te rog să mă chemi la o carte umplută cu zmei și cu zâne,
să vezi făt-frumosul din lacrimi cum vine în vis... și rămâne

te rog să mă chemi la o șoaptă de dus și adus în aminte
cum plânge pe crucea răbdării poetul golit de cuvinte

te rog să mă chemi la o cană cu apă din sfânta fântână
săpată o viață întreagă în țărână și-n limba română

te rog să plecăm într-o noapte răspunsă la orice-ntrebare
de-atunci până-acuma fiindcă plecăm în\spre altă născare

să vezi ce adâncă s-aude chemarea tăcerii din jururi,
să vezi ce înaltă se lasă pe suflet uitarea-ntru pururi!

ULTIMUL JOC

[catharsis]

pe marginea CĂRĂRII din\spre tine
sunt lacrimi fără glas și rugăciuni,
la capete-s biserici care-așteaptă,
și clopote pe care să le suni
când vii sau când te duci în căutarea
timpului tău amestecat cu-al meu,
s-audă începutul și sfârșitul
unde-i stăpân și iartă Dumnezeu,
și unde totul stă într-o secundă
SUB SEMNUL SFÂNT AL TRISTULUI MEREU!

pe marginea IUBIRII din\spre tine
sunt numai ochi de pasăre cântând
n-întâmpinarea trecerilor noastre
spre mâine, ieri și astăzi și oricând,
când vom fi doi: o singură, un singur,
doi fără vreme, fără timp și loc
- o miră și un mire laolaltă,
doi despărțiți de-același ne\noroc:
doi pumni de țărână, dou-altare goale,
SUB SEMNUL SFÂNT AL ULTIMULUI JOC!

NIMIC

[și nici măcar atât]

nu am nimic... și nici măcar atât...
- nu știu ce n-am, dar asta nu mă doare,
nu-mi pare rău că juru-i supraplin
cu tot cu dinadins și întâmplare!

din unghiuri suspicioase mă pândesc
sfinți de carton și semidocti de paie
- vor să-mi sfărâme visul de mărgean
și scara ne\muririi vor să-mi taie!

azvârle vorbe grele, de asalt,
spre duhul meu lunatic, pur și simplu,
îmi suflă-n lumânare și-n chibrit
când vine vremea și când vine timpul

să văd și eu ce încă stă ascuns
într-o clipită veșnic următoare,
să-nvăț și eu de ce nu am nimic
și ce să mai adaug la candoare!

eu cred că numai tu ai să-nțelegi,
și n-ai să dai răbdării mele brâncă,
ș-ai să le spui cestor dușmani de lux
că m-or sfărma, dar n-or să mă înfrângă!

ș-ai să le-arăți că nici măcar cusur
nu pot avea, dar ei n-au cum să știe
și n-or să afle-n veac de veac, amin,
că am un DUMNEZEU și-o POEZIE!

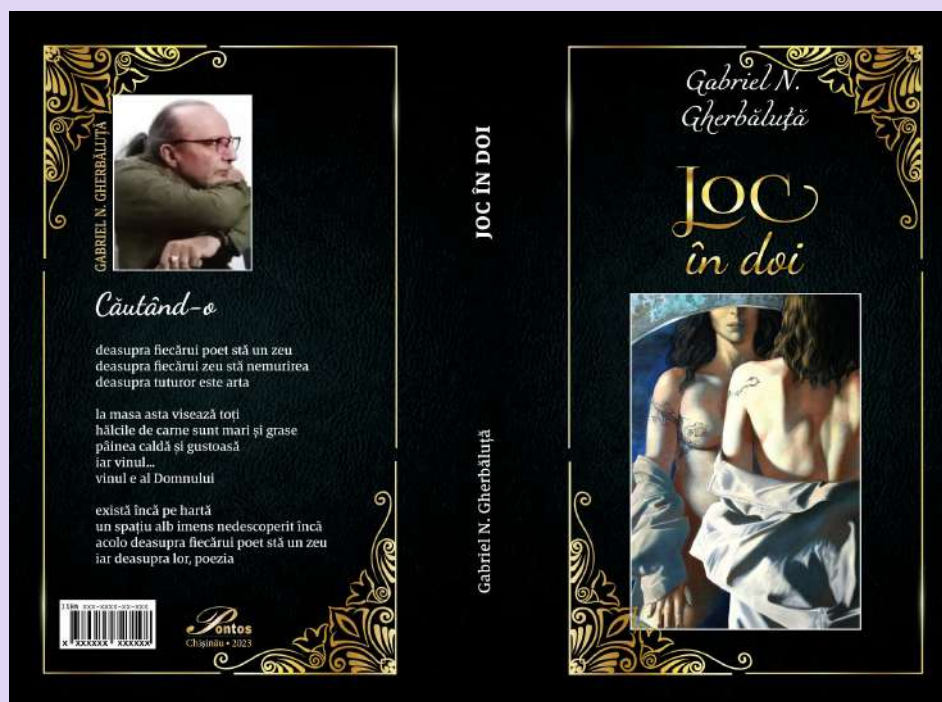

CEL mai SIGUR ADĂPOST

[Cărare și Cale]

când ai să vii ai să găsești
ce ai dorit întotdeauna:
o umbră de salcâm în care
umbre de păsări cântă nalt
și te așteaptă-nlăcrămate,
până când soarele și luna
își vor lăsa în urmă umbra
visării unui celălalt
- adică unul și același,
însă privit din partea unde
s-aud semințele uitării
cum încolțesc și dau în floare
și-n fruct, și cad, și încolțesc
- numai himere floribunde
- și n-ai nici o scăpare până-n
eternitatea următoare.

când ai să vii ai să găsești
nimic, dacă nu vii acum:
nici umbră, nici măcar o dâră
a umbrelor care au fost
și te-au strigat să vii acasă,
așa cum poate numai muma
să-și cheme înapoi odrasla,
în cel mai sigur adăpost,
în taina cea mai importantă
din cest etern și alt etern:
cărarea în\spre rodnicie
și calea laptelui matern.

Gabriel N. Gherăluță

Poezii

Din volumul *Joc în doi*
publicat la Editura PONTOS din Chișinău, în 2024

PREAMBUL

ascult ce-mi spune cucuveaua
din copacul-poveste
vino, gabriel, lasă-te prins în poveste
să nu-ți pese că nimeni nu mai crede în vrăji
să nu-ți pese că poveștile sunt pe cale de dispari-
ție
vino, gabriel, și reinventează-le
reinventează-te
acum ai ocazia să pășești în necunoscutul-
cunoscut
în întunericul luminat al imaginației

ascult ce-mi spune cucuveaua asta
și încet, încet trec pragul –

dincolo mă așteaptă merlin

SE-NTÂMPLĂ PRIN PARC

vin să-mi ghicești
din cărți să-mi vorbești
din cărți și cafea
despre viața mea
de urât sau rău
zică glasul tău
iubit și iubită
oprit sau pornită
de dor sau lingoare
de lună sau soare

și în bobi de-mi dai
îmi cântă din nai
chiar bărbosul pann
nevăzut de-un an
stând sub un butuc
singur ca un cuc
strugure zemos
stors pe buze gros

vin să-mi ghicești
tot din cărți domnești
vino dacă ești
vino dacă-mi ești

pexels.com/photo

DESCÂNT DE-NDOIALĂ

prins în ghimpe de-ndoială
cine pe cine înșală?

cine râde cine plânge
cine inimile frânge?

cine spatele întoarce
din minciună miere storce?

cine calcă adevărul
pe furiș înhățând mărul?

hai, ghicește-mi, ghicitoareo
vindecă-mă, vrăjitoareo

întuneric sau lumină
vrăjitoareii se închină
ești de vină
sunt de vină!

doamnelor și domnișoare
ce mă doare,
ce mai doare!!!

HOGWARTS

adevărul e în fața noastră
 mereu în fața noastră
 ca steaua polară în fața marinarilor
 mereu în fața noastră
 și nici nu știm
 că ne îndreptăm spre el
 mereu spre el
 cum pruncii în căutarea sânelui mamei
 și nici nu știm
 că îl căutăm
 apare în fața noastră din senin
 și nici nu știm
 că acela e el, adevărul
 credem că e doar o altă vrajă
 o păcăleală de oameni mari
 suntem obișnuiți cu asta de mici

nu știm, îți spun
 pentru că nu știm ce e adevărul

VEGHE

timpul îngroapă tot ce e de uitat
 ascunde urâtul ce-i în suflet săpat

cade secunda pe ochiul pieziș
 plouă de veacuri râul negru-n frunziș

și dinspre voi doar sudalme cu sfinți
 nu sunt iertați nici sfinții părinți

adoarme clipa cu capul în jos
 adormiți toți de un somn curios

CE SE VEDE-N ZAȚUL DE PE FUNDUL CEȘTII

am murit, m-am întors și din nou am murit
am sperat că sunt viu ca să mor fericit

respiram fără saț urma pasului tău
ca să mor sufocat, dus de tine în hău

am strigat „te iubesc”, însă n-ai auzit
am rămas dărâmat, altul e fericit

rătăcit am rămas, sunt ca fluviul acum
orb și tulbure curg, pe la margini de drum

ca furnica îmi car piatra grea de coșmar
duc în spate durerea ce mi-ai dat-o în dar

timpul trece, cu el, cade-n mine uitarea
sunt fantoma corabie ce cutremură marea

solitar albatros fără țarm, fără mal
lepădat pe nisip de la ultimul val

PENTRU TINE

dor urmele pe nisipul umed al țărmului
te strigă neputința umbrei mele șchioapă
ești copilăria mea dispărută-n amintire

te aștept la intersecția din poez
eu, bătrânul om-pasăre îndrăgostit de ideea de tine
te aștept, lara, să-ți dăruiesc cuvântul

trenul care te va aduce de la mare
e trenul regal al poemului perfect
știi! vei spune că nu există poemul perfect

te voi contrazice
din drag de tine îl voi compune
tu vino, doar!

Poezie și proză

Georgeta MUSCĂ-ODANĂ

Însetați de soare

Pe planeta poeziei, soarele nîcînd n-apune,
Scriu poezii pe lumina adunată din genune.
Șerpuind pe bolta ninsă, gânduri înfloresc în stoluri,
Lăcrimînd cu veri ucise peste-nfrigate doruri.

Pe o urmă de idee, zorii nasc din răni virgine,
Vise mor ținînd de mîna vagi speranțe în ruine
Și-n tăcerile ce strigă peste foi care se-nclină,
Din cuvintele fecunde beau poezii doar lumină.

Pe câmpia inocenței, înfrățite-n glas de pâine,
Ca un tot ce nu se frînge, ieri și astăzi fi-vor mîne.
Și de-aproape, de departe, de aici sau de niciunde,
Fiii însetați de soare scriu pe file muribunde.

Se împiedică distanțe între cer și rădăcină,
Peste criptice instanțe trec poeți, sorbind lumină.

Îmbrățișare

Privesc spre fruntea tristă, cu vremuri încrustată,
Spre tîmplele albite de doruri câte-ai strîns;
Chiar de-mi zîmbești și chipul se luminează-ndată,
Eu nu pot crede, mamă, că ochii tăi n-au plîns!

În apele privirii, cu irizări tăcute,
Se-nchide așteptarea ce-atât a dogorit;
Un rid își amintește de nopțile pierdute,
Un altul îmi șoptește că eu l-am înflorit.

Dar tu trăiești doar clipa, lași norii să dispară,
Îmbrățișezi cuminte lumini ce prind contur
Și uiți complet de iarnă, de viscolul de-afară...
E liniște în suflet și dragoste e-n jur.

Din ce culori te-ai întrupat, femeie?

În care primăvară ai înflorit, femeie,
Și care ape-n murmur te-au învățat rostirea?
Din ce culori divine, răsânde-n curcubeie,
Ți-ai împletit hamacul ce-ți leagănă trăirea?

Din ce vibrații blânde, ascunse în asceze,
Te-ai întrupat izbândă ce ai trezit uimirea?
S-a oferit lumina în zori să te boteze
Și-n valurile-albastre ți-ai limpezit privirea.

În pântecul clepsidrei ai ținut secunde
Ce ți-au semnat ivirea cu lacrima virgină.
Ai răscolit mistere cu șoaptele-ți rotunde
Și-ai netezit cărarea spre trecerea-ți blajină.

Cu mângâieri de nimfă, născute-ntr-o scânteie,
Mi-ai propulsat simțirea pe neștiute sfere.
Pe care braț al stării te-ai furișat, femeie,
Și m-ai chemat în gândul ce-a îndrăznit să spere?

Te-ai cuibărit în taină la porțile iubirii
Și-ai revărsat cuvinte - metafore-n condeie;
Înfăptuind nuntirea în miezul împlinirii,
Dorință, zbor și tihnă mi-ai devenit, femeie!

ro.pinterest.com/pin/70437487051246/

Scrisoare către mama

*Când tăcerile se aștern, mistuită de dor,
las tâmpla să se odihnească pe brațul amintirii tale...*

M-am ridicat din pat după o noapte nedormită. Astăzi ar fi fost ziua ta... Privesc de la fereastra mea soarele abia răsărit, poartă și el un nor trist pe frunte, asemenea mie. Coroanele corcodușilor din preajma blocului nostru, pline de flori, par nori poposiți pe trunchiurile nu prea puternice. Este o nouă zi de primăvară, toate încep să se trezească la viață, e veselie și bucurie în tot, dar în mine este doar furtună. Un gând răzleț se întreabă de ce mai sunt, nu-i răspund pentru că el știe că suntem aici doar cât dorește Dumnezeu, dar sunt momente în

care aș vrea să închid ochii și să dispar. Nici nu știu dacă mai am ceva de făcut pe aici, doar să încurc alte suflete. Nu-mi pot stăvili lacrimile, mamă! În aceste zile când totul râde și înflorește, când sevele trezite la viață șipotesc peste tot, tu ești atât de departe, iar tristețea mea este fără leac. Te plimbi prin păduri de lumină, le cânti îngerilor așa cum făceai cu mulți ani în urmă, când ne cântai nouă, copiilor... Te întrebi oare dacă mie mi-a mai cântat cineva după plecarea ta? M-a îmbrățișat cineva așa cum o făceai tu?

Sunt zile în care la orice pas revăd chipul tău, planezi mereu, mereu în jurul meu ca o adiere binefăcătoare și uneori îmi pari a fi atât de aproape încât am senzația că te aud trecând pe lângă mine, pentru o fracțiune de secundă îți aud respirația. Într-una din zilele trecute, fiind într-o stare de mâhnire, m-am întins pe pat, câteva lacrimi răzlețe lunecau pe obraji și gândeam intens spre tine, aveam nevoie de tine! O clipă am simțit mâna ta diafană cum a trecut peste fruntea mea și m-am liniștit, știam că mă auzi, știam că ești alături. Oricât aș căuta, mamă, nu am unde să mai găsesc afecțiunea dăruită de tine, dragostea ta totală, iar lipsa ta din vremea când eram doar o copilă îmi provoacă și astăzi durere. Fără tine, orice frumusețe pare lipsită de farmec, susurul unui pârâiaș de munte sună straniu în lipsa ta, soarele își pierde din strălucire, iar luna zâmbește palid, anotimpurile se repetă cu repeziciune, fără a aduce nimic nou. Amintirea ta rămâne ca o stea în noaptea de smoală, un strop de apă în vara secetoasă, o rază căldută în iarna friguroasă.

Câte nopți la rând nu mi-am imaginat că ești lângă mine, dându-mi sfaturi de care aveam mare nevoie, susținându-mă în proiectele mele, hotărând împreună ce era de făcut în situații neclare. De câte ori nu ți-am mângâiat obrazul în gând, de câte ori nu m-am pierdut în adâncul ochilor tăi blânzi, am sorbit lacrima răzleață aninată de genele tale, de câte ori am trăit impresia celor mai odihnitoare clipe lipindu-mă de umărul tău! Chipul tău, gesturile delicate, glasul tău, toate revin doar pentru a-mi smulge un zâmbet dulce amărui. Amintirea ta este ca focul peste o rană deschisă, dar este un foc ce arde plăcut, liniștitor de cele mai multe ori. Toate aceste amintiri sunt ecoul bucuriei sfărâmate de timpuriu, abia te-am văzut, căutam să te deslușesc, mi-ai aruncat o privire prelungă și ai dispărut în neant.

Am rămas atunci un copil cu obrazul brăzdat de lacrimi mai mereu, cunoscând mersul greu pe potecile durerii, sunt astăzi omul care soarbe din același pocal amarul vieții. Ce s-a schimbat? Doar învelișul acesta fizic, în care este încorsetat un suflet necăjit, pare greu de purtat, în schimb, lacrimă am fost de când mă

știu, lacrimă sunt și acum.

Știu, am tendința de a fugi mereu de oameni și sunt prea pesimistă, dar cred că pesimistul este un optimist care a cunoscut durerea în profunzimea ei. Este incomod când, fără să ceri, se găsesc amatori care să dea sfaturi și asta mă duce cu gândul la un citat ortodox găsit nu demult: „Niciodată să nu dai un sfat nimă-nui, până nu l-ai trăit tu! Cel ce dă sfat, dar el nu l-a trăit, este ca izvorul de apă pictat pe perețe, iar cel care vorbește din experiența sa, seamănă cu un izvor de apă vie”. Mi-a plăcut foarte mult când am citit, conține un adevăr esențial, pentru că una e să gândești cam cum ar fi o trăire și alta este să fii în vârtejul trăirii.

Cred că uneori singurătatea este cel mai bun leac, dar am reușit să înțeleg că și în singurătate nu suntem niciodată singuri, pentru că Dumnezeu este alături, așteaptă doar să dorim să-L vedem și să-L primim binecuvântarea. Mi-am amintit constant de serile în care îmi citeai din Biblie, de clipele în care mă învățai rugăciuni și cum să mă rog. Toate acelea m-au ajutat să mă deschid și să-L aflui. Acum, seara, când mă culc, El este lângă mine și atunci știu că trebuie să-L mulțumesc pentru darurile primite în acea zi. În fiecare dimineață, când lumina îmi ridică pleoapele, știu că El este iarăși lângă mine și așteaptă să mă îndrume în tot ceea ce am de făcut, îmi spune că mă va însoți în fiecare clipă... depinde de mine dacă vreau să-L iau alături sau să îl abandonez cu indiferență. Fiind prinsă între trecut și prezent, știu că doar cu ajutorul Lui nu voi pierde viitorul, nu-mi voi rătăci clipa prezentă. Suntem rodul propriei gândiri și contează ce ie de cuvinte țesem pentru inimă și ce fapte săvârșim. Există frumuseți multiple în jurul meu, dar trebuie să deschid ochii pentru a le vedea. Există iubire, liniște și împăcare, iar dacă pășesc cu smerenie în pridoarele credinței le voi găsi mult mai ușor.

Avându-L cu mine permanent, știu că pot fi precum copacul - pot rezista frigului iernii, vântul nu mă va frânge, ploaia nu-mi va mai uda sufletul, voi rămâne mereu dreaptă, privind doar către lumina care mă va răpi cândva... Și, zâmbind durerii, sfidând-o, nimic rău nu mă va mai putea atinge, sub ghilotina speranței căzând orice mâhnire...

A intrat în clasă îmbrăcată într-o rochie roz cu gulă alb, un cordon inocent îi îmbrățișa talia grațioasă, iar pantofii albi cu tocuri foarte subțiri îi completau ținuta încântătoare! Era înaltă, proaspătă și strălucitoare ca o floare sub mângâierea unei zile de primăvară! Părul negru și inelat, cu foșnet de mătase, îi scotea în evidență tenul alb cu străluciri de fildeș, care se lăsa sărutat din când în când de câte un cârlionț mai zvăpăiat. Ochii negri ca noaptea, magici, cu o lumină argintie izvorând din adâncul lor, dezvăluiau o minte frumoasă și o inimă plină de iubire.

Toți am privit-o curioși. Nu mai văzusem o profesoară atât de frumoasă în satul nostru cuibărit între dealuri vechi, semirotunde. A știut cum să ne cucerească inimile din prima oră petrecută împreună. Era la fel ca și ținuta ei impecabilă: pasionată de meseria pe care a ales-o, prietenoasă și cu o răbdare incredibilă; virtute care o deosebea mult de profesorii din școală.

Ne-a rugat din prima zi a noului an școlar să fim ascultători și plini de dorul de a învăța, deoarece, fiind primul ei an în învățământ, își va aminti întotdeauna de primii elevi, iar o amintire frumoasă e o muzică pentru suflet. Am ascultat-o, cine nu i-ar fi împlinit dorința?!

La ore îi absorbeam fiecare cuvânt, o ascultam cucerită de tot ceea ce ne învăța, iar gramatica predată de ea era simplă, frumoasă și accesibilă oricui, câștigând respectul, admirația și dragostea noastră. Pregătea lecții captivante, organiza activități culturale și oferea sprijin elevilor care aveau probleme în școală sau familie.

Era diriginta noastră și asta o făcea specială în inimile noastre și ale părinților, care o îndrăgiseră foarte mult, mulțumindu-i pentru talentul ei de a trezi dragoste pentru învățătură în sufletele copiilor; creând în școală un mediu primitiv în care aceștia să fie iubiți, încurajați să învețe și să crească frumos.

Orele de dirigenție erau pentru ea un timp prețios, în care făcea din noi un fel de operă de artă, modelându-ne pe fiecare așa cum un sculptor cioplește cu răbdare și talent un bloc de marmură, oferindu-i statuii create libertatea de a vorbi lumii într-un mod inedit. Voia să immortalizeze în noi bucuria primordială, inocența, frumusețea, unicitatea, iubirea și lumina pe care le radiam, pentru ca să oferim toate acestea oamenilor și locurilor în care trăiam. Ne pregătea pentru viață sculptând în memoria, inima și sufletul nostru. Era o lumină, un mentor, un om excepțional, amestec de frumusețe, intelect și compasiune; o întruchipare a puterii educației și o fericire pentru toți elevii norocoși care o aveau ca profesor.

Azi intră în clasă, luminoasă și veselă, doamna profesoară Livia Ilie, cu lucrările noastre în brațe și așteptăm cu sufletul la gură să aflăm notele obținute la compunerea liberă.

- Dragii mei, toate lucrările voastre sunt excepționale! Vă felicit și vă mulțumesc pentru interesul și dragostea voastră pentru obiectul pe care îl predau! Au trecut câteva luni de când am venit în satul vostru, la această școală, și recunosc că ați reușit să mă impresionați.

Vă descurcați admirabil și sunt foarte mândră de voi! Avem mai mulți elevi care vor merge la olimpiada de limba și literatura română și vă spun sincer că sunt foarte fericită, pentru că ați reușit să mă faceți să râd și să plâng, citind compozițiile voastre.

- Mulțumim, doamna profesoară!

- Acum, vreau să vă citesc lucrarea care a obținut cel mai mare punctaj, ea este a elevului... Stancu Vasile!

Sar ca un arc din bancă, când a pronunțat numele meu și strig:

- Eu? Adevărat? Nu pot să cred! Este doar o întâmplare adevărată ceea ce am povestit acolo. Mulțumesc, doamna profesoară!

- Meritul este al tău, dragul meu! Ai talent la povestit. Trebuie să dezvoltăm acest dar, ca să-i bucurăm pe oameni.

- Așadar, să începem:

„Inocență”

Soarele surâde Pământului cu frumusețea lui inegalabilă, îmbrăcându-l în broderii fine, țesute cu fire de aur. Este luna septembrie și toamna proaspăt sosită prin sat nu a scuturat încă frunzele copacilor, doar le pictează aleatoriu, fără grabă, pistrui fragezi în tonuri arămii, pe verdele îmbătrânit. Sunt singur acasă, bucurându-mă de ultimele zile de vacanță și ascult sunetele dulci, ușor melancolice ale noului anotimp, învăluit în lumina caldă și iubitoare.

Se simt în aer arome noi și bogate, iar pe cerul strălucitor, păsări călătoare plutesc în stoluri întunecate, spre a doua lor casă, acolo unde vara nu se sfârșește niciodată. Îmi doresc uneori să fiu o pasăre, pentru a afla ce este zborul și nemărginirea. Privind pământul de sus, dominând înălțimile, aș îmbrățișa norii aievea și aș atinge bolta albastră a cerului, ascultându-i bătaile inimii, respirația și cântecul. Mi s-ar dezvălui o parte din misterul celor ascunse dincolo de nori, devenind poate un elev al celor care știu să vorbească cu Cerul.

Mă plimb alene prin grădina fericită, care

trăiește sub lumina soarelui și adierea proaspătă a vântului, privind la gutuile care au îngălbenit grădina. Prunii cu aer princiar își etalează prunele ovoidale, violet închis cu note de indigo, culoarea amurgurilor clare de la marginea nopții. Mărul încărcat de ani și de mere rotunde, roșii, ca soarele la apus, mă ispitește cu rodul său ce curge în cascadă pe crengile viguroase. Întind mâna spre creanga împovărată de sori purpurii și culeg unul, privindu-l uimit de transformarea magică prin care a trecut de-a lungul verii. Mângâi mica minune, inhalez parfumul inconfundabil, îl eliberez de pruina care îi întunecă strălucirea, frecându-l de mâneca tricoului și îl strecor fericit în sân, să-i simt emoția la atingerea trupurilor noastre.

Mă trezesc din reverie glasurile ascuțite și revoltate ale găștelor din curte, care probabil vor mânca și mă cheamă insistent. Arunc o ultimă privire plină de dragoste și recunoștință acestui loc de basm și zăresc părul din fundul grădinii, cum îi strălucește rodul, ca niște clopoței aurii, anorați de crengile cu rol de clopotnițe. Alerg până la el, îi admir splendoarea, culeg din iarbă o pară scăpată poate din mâna zeiței Pomona, o ascund în sân, lângă fratele ei, mărul, și plec fericit în curte la prietenele mele, părăsind momentan această oază liniștită de frumusețe și abundență.

Auzindu-mi pașii, s-au apropiat alergând spre porțița grădinii, încep să gâgăie vesele și înțeleg că sunt extrem de încântate să mă vadă. Ies în curte și o avalanșă de aripi deschise mă ating cu blândețe, ciupituri ușoare și sunete subțiri sau mai groase, dar melodioase, care mă bucură enorm și mă abandonez extrem de fericit acestor puternice dovezi de dragoste. Parcă fiecare vrea o bucătică din mine: părul capului, obrazii, genunchii, până și fiecare deget de la mâini și de la picioare îmi sunt cercetate cu atenție de ciocurile lor puternice. Trăiesc clipe de fericire extremă: râd cu lacrimi, le îmbrățișez, le mângâi, le vorbesc, le cânt și mă cufund în lumea curată a prieteniei, unde se dăruiește totul.

Iubesc găștele, nu numai pentru frumusețea lor fizică incredibilă, dar și pentru însușirile lor incontestabile, greu de atins chiar și de unii dintre noi.

Îmi sunt confidente, paznici, tovarăşe de joacă şi drumeţie, într-un cuvânt: prietene de nădejde. Ele îmi oferă şi cel mai iubit şi incredibil aliment: oul! O delicatesă şi un miracol în acelaşi timp!

În curba blândă a oului de găscă zace o lume de inocenţă pură, o comoară delicată, care aşteaptă să se dezvăluie, precum o floare în zorii unei zile, care deţine promisiunea unui nou început. Un simbol al frumuseţii fragile a vieţii. Căsuţa sa netedă şi senină ca o petală conţine în ea misterul creaţiei, un univers minuscul care aşteaptă să se trezească, un fenomen al naturii, tandru şi curat.

Îmi bucură întreaga fiinţă, când mama îmi aşază în farfurie acest aliment magic, care îmi vorbeşte de graţia nemărginită a universului minunat în care trăim.

Uriaş ca volum, comparativ cu cel de găină, ascunde o lume separată în două mai mici: albuşul compact şi străveziu, în care înoată gălbenuşul mare, vâscos, strălucitor, de un portocaliu intens, asemenea unei flori de calendula.

Merg în magazie să iau grâu, un aliment iubit de ele, dar sacul este gol şi, pentru că nu găsesc altul, mă întorc cu mâna goală. La întoarcere văd pe laviţă o varză verde, frumoasă, cu frunze netede, pe care o toc rapid şi le-o împart.

Varza fiind mică, nu s-au săturat, aşa că plec prin curte să mai caut ceva de mâncare. Ele merg după mine, trăgând cu nădejde de tricoul

meu nou, de pantalonul scurt, de pulpele picioarelor mele şi mă amuză teribil.

Vorbim, mergem, ne jucăm şi ajungem la şopronul făcut proaspăt din scânduri, cu aromă de pădure, iar înăuntru lui găsesc un butoi albastru, plin cu tescovina obţinută zilele trecute, în urma stoarcerii mustului din struguri, de către părinţii mei.

- Evrika! V-am găsit ceva delicios! le spun foarte încântat de descoperirea făcută. Ce ziceţi, vreţi să gustaţi?

- Ga-ga-ga! Răspund ele în cor, nerăbdătoare.

- Am înţeles! Vă servesc imediat, surioarelor!

Le dau două căni pline cu tescovină şi ele o înghit într-o clipită!

- E bună, nu-i aşa?

- Ga-ga-ga!

- Bine! Vă mai dau, dar e secretul nostru! Tata trebuie să facă în curând rachiu din ea, aşa că nu mai primiţi foarte mult.

Le mai dau trei căni pline din amestecul violet şi par fericite după răsfăţul dulce, aşa că începem să ne jucăm cu o minge prin curtea generoasă.

După câteva minute, văd că ele devin apatice şi încep să cadă una câte una, pe pământul încălzit de soarele fierbinte.

O teamă grozavă îmi atinge inima şi o disperare cumplită îmi înlănţuie cu mâini puternice trupul! Nu înţeleg ce se întâmplă, toate zac la picioarele mele fără viaţă! Mirosul de tescovină ce pluteşte prin curte mă face să mă întreb dacă nu le-am dat prea mult să mănânce din resturile delicioşilor struguri liliachii.

Nu pot pricepe cum am putut să fiu atât de inconştient, să fac rău unor creaturi atât de bune cu mine şi pe care le iubesc din toată inima. Disperat, încerc să le ajut să se trezească şi încep să le smulg penele, cu mâini tremurânde, dar cu o forţă pe care nu mi-o cunoşteam. Poate că durerea va reuşi să inverseze letargia misterioasă, să le ridice şi să le văd iarăşi alergând prin curte.

Frumusețea zilei s-a întrerupt brusc! Su-
făr enorm, totul mă doare, totul mă rănește, fie-
care pană pe care o smulg mă doare cumplit.
Soarele îmi pare nemilos, inima mi se destramă
în fâșii și un vânt rece, care nu știu când a apărut
în curte, mă îngheață strângând-mi trupul ca
într-o închisoare. Pentru întâia oară de când mă
știu, sunt prizonierul unei dureri sufletești atât
de mare. Această durere este vie, urzită cu dis-
perare, plâns și panică, îmi este foarte cald sau
foarte frig în același timp, iar peisajul dezolant
din curte mă doboară.

Trupurile albe ale iubitelor mele găște
zac fără viață, unul lângă altul, iar gâturile lor
parcă s-au lungit, semănând cu cele ale lebede-
lor. Penele lor ondulate zac prin curte, fără stră-
lucirea pe care o aveau nu demult, nemaînte-
gându-și rostul. Gâscanul Vasilică, bodyguard-ul
meu, mândria mea, stă fără suflare cu ciocul în
praful curții și trupul lui despodobit îmi provoacă
o nouă criză de plâns și disperare. Le iau pe fie-
care în brațe, le strâng la pieptul meu, le chem
după numele lor, le implor să se trezească, dar
niciuna nu-mi răspunde. Niciuna...

Curtea s-a umplut de fulgi, pe care vântul
îi plimbă peste tot, ca pe-o ninsoare bizară. Mi
se așază pe cap, se lipesc de obrajii mei plini de
lacrimi, pe gene și îmbrăcămintă, dar eu continui
să smulg din trupurile inerte, podoabele albe și
fine ca mătasea. Mă simt un fir de păpădie care
și-a pierdut aureola, iar vântul îmi risipește ste-
lele albe și pufoase, una câte una, așa cum găș-
tele își pierd fulgii imaculați.

În curte și în sufletul meu s-a instalat o
iarnă timpurie, crudă și nefirească, vraja locului
a dispărut, așa cum se topesc broderiile argintii
ale florilor de gheață de pe ferestre iarna, când
le atingi cu respirația caldă. Doresc cu ardoare
să redevină totul cum a fost și întâmplarea să fie
doar o lecție pentru viitor, dar un gând rău care
îmi șoptește că nu se mai poate face nimic mă
torturează. Curtea se adună în jurul meu, mă
strânge, povara vinovăției încearcă să mă stri-
vească și deznădăjduit caut o cale de ieșire. Îl
privesc pe Vasilică așa cum stă nemișcat pe ge-
nunchii mei, durerea deschide ușa amintirilor și
eu mă strecor ademenit de dulceața uitării, în

templul inimii, unde sunt păstrate bucuriile, feri-
cirea, cerul.

Revăd clipa în care mama a deschis poar-
ta și-a eliberat dintr-o cutie mai mulți boboci de
gâscă, din puful cărora radia soare. Ei au ezitat o
clipă și apoi au venit alergând cu aripile lor mi-
nuscule deschise spre mine. Mi s-a dilatat inima
de iubire și recunoștință pentru cadoul primit de
ziua mea, din partea mamei.

Emoția m-a copleșit privindu-i, iar glasu-
rile lor subțiri au explodat într-o melodie armoni-
oasă și veselă, care a rezonat adânc în sufletul
meu, stârnind un val de sentimente necunoscu-
te. Am întins mâna plin de uimire și duioșie, am
atins cu blândețe puful înșorit și moale, simțind
o nemărginită bucurie cum îmi umplea sufletul,
curtea, grădina.

Am fost nedespărțiți de atunci, am cres-
cut împreună și prietenia noastră a devenit in-
destructibilă, binecuvântându-ne cu darurile ei
dumnezeiești, în fiecare zi.

Revăd islazul, unde mergeam foarte des
cu ele și nu mă săturam niciodată să le privesc
cum mâncau cu poftă iarba fragedă, flori de tri-
foi trandafirii și lumini din păpădii sau plutind
grațios pe unda limpede a pârâului. Îmi ridicam
uneori privirea din cartea pe care o citeam și le
vedeam odihnindu-se pe smaraldul ierbii, cu pe-
nele albe și ondulate, mișcate ușor de vânt, cu
ciocurile portocalii și îmi părea că erau o grădină
cu margarete. Culcat pe malul apei ascultam în
același timp cu natura cum ploua cu soare, ar-
monie, liniște și pace.

Nimeni nu ne deranja acele clipe dulci,
căci găștele mele erau paznici de nădejde, mai
ales Vasilică, mă urma pretutindeni, devotat ca
un câine. Atent, suspicios, agresiv și zgomotos,
sărea să mă protejeze unduindu-și gâtul ca un
șarpe și deschizându-și aripile și ciocul, trecea
curajos la atac dacă simțea vreo amenințare.

Ele mi-au fost profesori, învățându-mă
prin comportamentul lor ce este loialitatea, iubi-
rea, curajul și să înțeleg frumusețea lucrurilor.

Foarte inteligente, fidele partenerului, părinți excelenți, înzestrate cu o sănătate de fier, sunt cele mai deștepte păsări domestice și mi-au demonstrat acest lucru de multe ori. Au o memorie foarte bună, reținând chipuri și întâmplări, înțeleg oarecum moartea și suferă mult dacă își pierd puii sau partenerul.

Mă întreb privind iarăși dezastrul din curte, când giulgiul amintirii a căzut, dacă mă vor ierta pentru ce le-am făcut, fiindcă eu nu mă pot ierta.

M-am hotărât să le duc pe câmp, lângă pâraul răcoritor, locul lor preferat și poate că acolo mi se va împlini dorința de a le vedea iar vii, gălăgioase și sănătoase.

Le-am așezat cu grijă pe mal, una lângă alta, pe patul de iarbă și am început să mă rog cu înflăcărare, cum nu o mai făcusem niciodată:

„Doamne, eu nu ți-am cerut niciodată nimic! Dar nici nu a trebuit s-o fac, pentru că îmi dăruiești în fiecare clipă tot ceea ce am nevoie ca să fiu fericit! Știi doar că în fiecare dimineață când mă trezesc, primul meu gând este să-ți spun cât de mult Te iubesc! Rugăciunile mele sunt doar ca să-ți mulțumesc pentru toate minunile Tale: oameni, soare, ploi sau ninsori. Când ceva mă bucură în timpul zilei, nu uit să-ți mulțumesc imediat. Adevărul e că totul mă fascinează: norii, florile, păsările, boabele de rouă, fluturii... Cât de frumoși sunt fluturii! Mereu mă întreb când îi văd, cum i-ai creat? Mă uimește tot ce ai făcut și faci;

cum de nu uiți Tu niciodată, când iei seara soarele de pe cer, să aduci luna și stelele, să iei iernile și să aduci primăverile? Îți amintești să desfaci petalele de la orice boboc de floare, să pornești și să oprești ploaia, să desfășori inele de curcubeie peste lume, prin care Cerul se logodește cu Pământul. Te văd zâmbind în pomii înfloriți, jucându-te cu norii, turnând parfum în flori, zburând printre fluturi sau stoluri negre de cocori. Clădești case, amestecat printre zidari, muncești cu țăranii pe ogor, așezi versuri în tocurile poezilor și culori în pensula pictorilor. De toți și toate îți amintești! Dar azi, cum de ai uitat de mine? Trebuie să plătesc oare pentru anii de fericire, din cauza unei greșeli? Te rog, ridică găștele mele din somnul greu care le-a cuprins! Știu că poți face asta! Ele nu pot muri! Rugăciunile mele de mulțumire se vor revărsa imediat, ca o ploaie de vară. Inima mea va deveni rugăciune.

Mulțumesc, Doamne!”

Soarele a transformat norii care ating dealurile în flori de hiacint, semn că seara va sosi curând. Gândul că părinții mei au ajuns acasă, și poate îngrijorați mă caută, mă îndeamnă să merg până acolo și apoi să mă întorc împreună cu ei.

Deschid poarta și o văd pe mama stând mirată în mijlocul curții. Alerg în brațele ei dulci și izbucnesc într-un plâns sfâșietor:

- Mamă! L-am pierdut pe Vasilică. Pe toate... nu mai am nicio găscă! Măcar una! Ele erau lumea mea. Ce mă fac fără ele?

- Liniștește-te, îngerașul meu! O să-mi povestești când ești pregătit. Vino cu mine pe prispă să stăm câteva minute.

- Nu! Acum vreau mamă să-ți povestesc. Trebuie să mergem imediat la ele! Le-am lăsat singure pe islaz.

Îi spun printre hohote de plâns tot ce s-a întâmplat, mama mă cuprinde duios în brațe și câteva clipe de tăcere se aștern în curtea albă, prin care noaptea strecoară umbre întunecate. Luna impasibilă, cu Luceafărul de seară alături, contemplă frumusețea cosmosului și raze eterice inundă grădina, însăilând frunzele copacilor cu fire argintii, sporindu-i misterul.

- Mergem, mamă? Te rog!

- Da, fiule! În câteva minute vine și tatăl tău, care este la unchiul Costică și mergem împreună. Dacă este așa de rea situația cum presupui, mergem mâine la târg și o să-ți cumpăr douăzeci de găște, exact câte ai avut.

- Nu vreau altele, mamă! Le vreau pe ele! Îl vreau pe Vasilică, pe Lucia, pe...

Mama mă întrerupe, sărutându-mi fruntea palidă și ochii plânși:

- Dragul meu, vom hotărî un pic mai târziu ce avem de făcut!

- Mama?

- Te ascult, iubire...

- Unde merg găștele când mor?

- În constelația Lebedei, dragul meu!

- E un loc frumos...

- Da!

- Mamă, dar și stelele se sting, nu-i așa? Aș vrea să existe un rai pentru păsări, așa cum există unul pentru oameni. Să fie plin cu toate păsările și animalele care au trăit pe pământ. Acolo să trăiască fluturii, florile și copacii; vreau ca nicio floare și nicio frunză să nu piară definitiv! Crezi că există și un rai pentru toate acestea, pentru toate câte trăiesc pe Pământ?

- Poate că există, fiule...

Așteptându-l pe tata, adorm la pieptul mamei privind cerul și visez că mă ciupeau ușor cu ciocurile, dulcele mele prietene și găgăiau atât de melodios!

Mama mă strânge ușor spunându-mi:

- Trezește-te, iubire!

- Mai lasă-mă mamă, le visez. Ce vesele sunt!

Mama mă scutură iar și-mi zice șoptit, cu o bucurie mare în glas:

- Ascultă, Vasile! Ele sunt aici! S-au întors la tine!

Mă desprind fulgerător din brațele mamei și ascult... O rup la fugă spre poartă, o deschid și strig din toate puterile:

- Vasilică!!!

Îmi răspund toate în cor:

- Ga-ga-ga!

Găștele mă împresoară fericite și eu, copleșit de emoție, le strâng în brațe fără să mai

pot scoate un cuvânt. În copacul nopții, fructele tăcerii strălucesc în ton cu luminile aprinse la ferestrele caselor din sat.

- Mulțumesc, Doamne! Mi-ai ascultat ruga. Iartă-mă că am avut îndoieli!

Intrăm în curte, apare tata, care mirat privește albul bogat risipit pe jos, găștele fără pene, pe mama și întreabă:

- Ce s-a întâmplat aici?

- Nimic. Copilul nostru s-a jucat cu găștele de-a v-ați ascunselea!

Tata râde zgomotos, o ia pe mama de umeri și pleacă împreună spre bucătărie, spunându-mi:

- Fiule, cât pregătește mama ceva de mâncare, strânge te rog fulgii din curte, să nu vină vreo pală de vânt și să se supere vecinii noștri că le-am umplut curțile cu pene!

- Da, tată!

Sunt extrem de fericit! Vasilică se plimbă pe lângă mine și mă bucur tare mult că nu e supărat. Chiar și Nicu, cel mai bun prieten al meu, nu a vorbit cu mine două zile când i-am pus o piedică în glumă. Mă mir cât de repede au uitat ele tot! Mă iubesc la fel. Cât de bune sunt și ce suflete curate au, ca și penele lor imaculate. Nimic nu le întunecă frumusețea desăvârșită.

Mă așez în genunchi, îl privesc, vine la mine, îi mângâi gâtul lung, el și-l sprijină de-al meu, stăm câteva clipe, și îi șoptesc emoționat:

- Ești un prieten adevărat și brav, Vasilică! Iartă-mă pentru ziua de azi! Te iubesc!

Cerul s-a umplut de stele care sclipesc, luna pare suspendată pe o creangă și îmi zâmbește fermecător! Miraculosul mă cuprinde iar în brațele lui, din care alunecasem în timpul zilei.

Doamna termină de citit și ne privește întrebătoare, liniștea este desăvârșită. Deodată izbucnesc ropote de aplauze.

Nicu îmi trage un ghiont între coaste:

- Au ajuns celebre găștele tale, asemenea celor sacre ale Capitoliului din Roma!

- Alea sunt legende, Nicule! Legende! Ale mele sunt vii! Vii!!

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A POEZIEI - 21 MARTIE

CEZARINA ADAMESCU

**„ACEL CEVA PLĂPÂND, ÎNARIPAT ȘI SACRU” (PLATON) –
POEZIA CARE ȚINE FIINȚA ÎNTRU FIINȚĂ**

„Trăiască Poezia și marii visători” - scria mai demult reputatul poet Ioanid Romanescu. Și faptul că Poezia nu se poate disocia de Visare, de Oniric, o așează pe treapta înaltă a trăirilor imaginative, a metarealului, a fabulosului și a stării vocaționale de grație. Să nu ne amăgim. „Tot românul s-a născut poet” – această zicere populară este adevărată, însă, nu tot românul își poate manifesta această stare în forma ei cea mai fericită.

Poezia este un suprem omagiu adus iubirii de oameni, de natură, de frumos, o iubire tămăduitoare și stenică, revărsându-se către noi, privitorii, în tandrețe mătăsoasă, esențializată în gesturi simple, dar care capătă consistență deplină prin culoare și ideatică. Poate că nu întâmplător, Ziua Mondială a Poeziei coincide cu echinocțiul de primăvară. Poezia poate fi o Re(Naștere). Acest sentiment imanent al iubirii Renăscând în Natură este o continuă aspirație către Înalt, către sublim, către frumosul prin excelență. Venind din universul de sacralitate al omenescului, dar înălțare prin limbaj și metaforă, poemele sunt decupaje ale clipei eterne incendiară și exultantă, care uneori se temperează, căpătând expresia de mir a echilibrului și grandorii, născute din uimirea de sine, din bucurie și revelație harică.

Parcurgând un poem, simți aromele suave ale Înaltului, transpus în semne comunica-

bile, adevărate destăinuiri convertite în ceremonii diurne. Un fior profund metafizic este prezent peste tot, ieșind la iveală discret, ca un gând picurat. Ceea ce uimește într-adevăr este partea de nepătruns și insidios din existența cotidiană, ceea ce numai ochiul poetului vede și urechea muzicianului aude. O simfonie de sunete și culoare, cu pulberi ale unei reflectivități de vitraliu sfărâmat. Efluvii imateriale de poezie, curgând din toate direcțiile, ne copleșesc ca o hăituire de cețuri mișcătoare, alungate de razele soarelui. Meditații nuanțate liric induc un sentiment de irealitate cu substrat metafizic. Adunate-ntr-un punct vibrator, precum tablourile, reflecțiile lirice sunt confesiuni necesare, transpuse în chip admirabil pe un suport virtual sau material și au extraordinara forță de a extrage din banal, din întâmplător, valori de semnificație care conferă farmecul ascuns și misterios al inefabilului. Puse cap la cap, cu minuție de trezorer, poemele ne eliberează de vulg și de starea de angoasă provocată de imaginile despuiate, cu parfum neîndoios de kitsch, care fac deliciul amatorilor de senzații ieftine. Faptele mâinilor, faptele ochilor, faptele minții Poetului vor rămâne, credem, desenate în chip tainic, în filigran, pentru clipa când fiecare se va simți singur și vulnerabil, orbecăind în tumultul acestei trăiri după steaua de sprijin.

Un singur lucru e clar: oricât ar fi vremurile de potrivnice, Poetul nu are voie să risipească crâmpeli de substanță divină din sine însuși, ci, cu forța interioară caracteristică unui titan, să răzbată în plină lumină, împrăștiind astfel în jur monadele sufletești cu care l-a binecuvântat Providența. Cu alte cuvinte, orice talant îngropat în pământ ruginește și nu mai poate oferi bucurie lăuntrică niciunui ochi muritor, oricât ar încerca cineva, mai târziu, să-l șlefuiască. Nu simți Poezia în lipsa culorii. Nu-ți poți imagina culoarea în absența sunetului. Nu poți asculta liniștea decât adulmecând miresmele de mirt ale Cuvântului. Ceremonii de sunet și culoare, transpuse în vers, eufonii fără cusur. Nu-ți trebuie ureche specială să percepi sunetul neauzit al poemelor tandre, tăcute, fluente și sugestive, intens evocatoare, ca o nespuse de blândă Lumină.

Binecuvântate fie aceste tainice clipe în care sudoarea iubirii – Duh Sfânt – ne adună între coperte de carte – virtuală sau nu – ca într-o imensă confrerie spirituală ce ne îndumnezeiește. Pe când, în noi urcă presimțirea unei gin-gașe mâini, mângâindu-ne pe dinăuntru ființa! Este știut că Poezia – atunci când se înalță pe culmi – ca și muzica, și arta imaginii pure – constituie acte de credință. Ele întind punți freatice între suflete, înălțându-le pe culmile inefabile ale credinței. Ea unește, înlănțuie, contopește și sprijină, tâmplă de tâmplă și inimă de inimă. Poezia poate deveni act de credință, act de dăruire jertfelnică! Orice creator, orice ziditor, orice meșter, dincolo de iscusința minții și măiestria mâinilor care tinde spre desăvârșire, își lasă o amprentă, o fărâma din sufletul său în lucrare. Această fărâma de suflet palpită apoi ca o inimă, făcând din lucrarea sa o operă vie, însuflețită. Așadar, dacă vrei să cunoști un creator în intimitatea sa, în profunzimea sa, trebuie să știi să-l citești cu „dioptriile inimii”.

Eu însămi, mă recunosc în toate scrierile de până acum, în care am lăsat câte o monadă din sufletul meu, din personalitatea mea, chiar dacă uneori mi s-a părut că mă dezgolesc în fața mulțimii. Păstrând pudoarea cuvenită – fără de care nu concep o scriere – am încercat o radio-grafiare a sinelui în fiecare carte. Pot spune cu mâna pe inimă că, scrierile spirituale, scrierile

de introspecție acută în sine îmi sunt cele mai proprii pentru că presupun o sinceritate absolută. Dincolo de măiestria ori stângăcia lor, sinceritatea care răzbate din ele rămâne mărgăritarul de preț, ROTUNDUL de care trebuie ținut seama. Ca să mă exprim în spirit de smerenie, spun că, indiferent dacă era vorba de proză, vers, publicistică, teatru, eseistică, scrierile mi-au fost dăruite în urma unor rugăciuni și am considerat o datorie jertfelnică să le aștern pe hârtie, apoi să le susțin din toate punctele de vedere.

Astfel, am făcut din fiecare zi un prilej ca să împart bucuriile în dumicați, ca pe fărâmele de cuminecătură și le dăruiesc semenilor. În templul curat al lăuntruului am vrut să depun un buchetel de flori suave. În aceste timpuri NEVOIA DE ROTUND ne adună și ne leagă cu fire freatice. Să intrăm cu sufletul alb în acest punct cardinal sub mănăstirea cerului veșnic, așa cum am intra într-o legendă. O legendă adevărată. Poate că, odată cu vestigiile prezentului, vom tezauriza și stările noastre de spirit, aflate într-o perfectă vibrație.

Doar împreună mâinile noastre rodesc. Pașii noștri ating locuri pline ochi de istorie. Din inimi simțim crescându-ne aripi nevăzute. Ne-am putea chiar înălța, deopotrivă cu îngerii, într-o continuă renaștere-biruință. Dumnezeu se coboară lin printre noi, ne aprinde candela inimii. E atât de aproape încât am putea chiar să-l atingem. Se face senin. Se face lumină afară și înăuntru nostru.

În fața frumuseților prezente, să rămânem dreپți ca în fața unui altar de lumină, cu o floare dalbă care să ne înflorească subit în căușul de inimă. Să pătrundem, așadar, în acest imperiu enigmatic, al Poeziei, imperiu cu veșmânt floral, prin care se strecoară blând aerul dintre miresme, unde echitația sacadată a tăcerii ne ispitește dimineților hărăzite nesomnului. Astăzi, de ZIUA INTERNAȚIONALĂ A POEZIEI. DE ZIUA CUVÂNTULUI, A SLUJITORULUI POEZIEI, FĂURARUL, CREATORUL EI. Haideți să ne risipim împreună în tumultul cuvintelor, ca în matricea unei blânde lumini în care se întrezăresc cozi de comete. Haideți să rostim în cinstea ei, o rugăciune! Apoi, să intrăm în ea smeriți, ca într-un templu.

În acest univers fermecat și atât de divers, prin stil, prin parfum, prin culoare, ai senzația că nimic rău nu ți se poate întâmpla, ațipesc toate spaimile, îți tragi peste pleoape jerseyul filigranat al Poesiei, realizând că precauțiile devin inutile de vreme ce mâinile miros a merișor, a salcâm înflorit, a tuberoze... Și, fiecare celulă onirică se desface la infinit, devenind ninsoare poetică. Poezia, acest rotund ideatic iscat din geana întredeschisă, un rotund populat cu fleacuri cuminiți, cu dumicați de-amintiri din seri de vecernii.

În rotundul acesta cu aripi, Poemul își află izvor, la îndemâna oricui, merinde pentru duminici, sfioasă ofrandă la-nceput de-nceput, cuibărul râvnit pentru nașteri definitive. Imagini ale reveriei ori simple transcripții nude ale unor stări, adevărate ceremonii de sunet – ODE ALE BUCURIEI - cerându-și audiență la viață! Se știe, nașterea unui prunc este un eveniment benefic care răstoarnă în chip fericit destinul celor care-l așteaptă.

Atunci când aștepti un oaspete deosebit nu știi ce să faci ca să te pregătești mai bine. Deretici prin casă, gătești bucate alese, ștergi praful, aerisești, cumperi un buchet proaspăt de flori și-l așezi într-o glastră să-ți bucure sufletul. Și când, în sfârșit, oaspetele sosește, bucuria nu cunoaște margini. Îl aștepti în prag, îi faci semne binevoitoare cu mâna. Faci orice demers ca să poftască în casa ta, să rămână cât mai mult la tine, cu tine. Nu degeaba s-a spus deseori că actul creației seamănă cu o naștere. O naștere în

duh, spirituală, o sfântă plămadă de inefabil. Ce putere, ce forță, cât curaj îi trebuie mamei pentru a zămisli crâmpeliul de viață! A naște înseamnă, în fond, a fi părtaș la lucrarea Creatorului, a co-participa la minunea cutremurătoare a vieții. Umanitatea – cea care a conferit, la rândul ei, părinților, forța lăuntrică de a lupta și de a nu se lăsa copleșiți de valul atât de înalt al nepăsării, în acest timp incert în care aproape nimeni nu se mai gândește la suflet, în care artistul, poetul, pictorul, actorul sunt priviți de cele mai multe ori cu suspiciune.

Când Poezia a devenit o REGINĂ ÎN ZDRENȚE, cerșind pe la uși un coltuc de încredere pentru a-și îndeplini rostul. Poezia care, înainte de a fi artă, este o STARE. Stare de grație. Stare de înger. Stare de naștere. Și de Înviere Sprituală.

Poezia – așa cum spunea Platon – „Acel ceva plâpând, înaripat și sacru” – turnând torențul bunătății divine în noi, ne înveșmântează într-o pace înaltă, în care adâncul de sus se oglindește în adâncul nostru, ne deschide ochiul inimii și ne întemeiază sufletul pe iubire.

În mod ciudat, când scriu aceste rânduri, îmi aduc aminte de o distinsă doamnă, concitadină, care scria și ea versuri pentru copii și care mi s-a adresat într-o zi: „Așa faci tu, întotdeauna, te îmbraci în zdrențe și scrii poezie”, neștiind, că, de fapt mi-a făcut un compliment grozav, din care, mai târziu, după ce mi-a trecut mirarea, perplexitatea și supărarea, s-a născut un catren pe care-l păstrez intact în căușul inimii: „Mă-nchin Domniței Sărăcia/ Neprihănitei Inocențe/ Visând să apăr Poezia,/ Regină îmbrăcată-n zdrențe”.

Să nu ne pierdem cumpătul. Câtă vreme mai avem generozitatea de a ne aduna sub auspiciile acestei REGINE ÎN ZDRENȚE, acestei stări de inefabil, de a citi și scrie poezie, încă nu e totul pierdut. Mântuirea e posibilă, fiindcă se cunoaște efectul tămăduitor al Poeziei. Cuvine-se, așadar, să-i redăm acestei Suverane în zdrențe – Poezia – demnitatea și locul binemeritat de-a dreapta Literaturii Universale!

21 martie 2025 – Ziua Poeziei

Proză scurtă

Luminița Potîrniche

Schimb de locuință

Totdeauna, duminica mă trezeam mai târziu. Prin perdea intra lumina, în niște fire discrete, etirate, translucide. Se juca lumina prin frunze și se cernea pe pat, odată cu aerul șagalnic de zi de odihnă, de tihnă. Oricare ar fi fost anotimpul, starea de duminică dimineață era inconfundabilă, te umplea de bine, dintr-o dată, de cum făceai ochi. În diminețile acelea făceam... schimb de locuință cu mama. Adică schimbam locurile de dormit între noi, de la margine la pe-

rete și mai stăteam, așa, de vorbă. Afară se auzea clopotul de la biserică, departe, înfășurat în nori. Parcă venea din altă lume. În casă era bine, în suflet era bine. Toată zgura săptămânii cădea încet-încet de pe gânduri, ziua devenea din ce în ce mai luminoasă, mai permisivă. Se crea un fel de insulă, ce-i drept, de o zi, care te izola de ziua de luni care era altceva, o altă stare. De veghe, de data asta, de alertă.

O ploaie pentru seceta noastră

Plouă. E frig. Bate vântul. Singurătatea intră prin haine. Trecătorii și așa sunt îmbrăcați cu tot trecutul lor. Alte haine mai călduroase n-au avut. Sar peste bălți. Ocolesc provocările. Cerne din cer o pânză de renunțare și de mister. Coadă la farmacie. Vânzătorul de ziare așteaptă o ediție specială de când s-a născut. Noi toți așteptăm ceva, numai să nu fim întrebați ce. Un miracol, de bună seamă. Un miracol, strigă glasul sugrumat de rațiunea care pune lucrurile la punct, întotdeauna. Dar cine ar mai recunoaște un miracol în aceste zile în care nu știi pe ce lume trăiești? Lei de bună orice ficțiune. Realitatea îți pare science fiction. Până una-alta, mă plouă. Nu cred că există destulă ploaie cât poate absorbi orașul ăsta. E multă secetă în ființele vii. E o uscăciune aproape periculoasă, tot ce atingi se

sfârâmă. Plouă ca la potop, dar mai fără speranță. Nu se vede nicăieri un măslin. Porumbeii sunt doar în diorame, la Muzeul de Științele Naturii.

Și acolo nu merg decât copiii. Adulții nu mai merg. Se presupune că ei le știu pe toate și, la ce bun să mai vadă ceva ce știu cum arată? Ploaia asta poate fi de referință. Poate fi trecută în manuale sau în amintirile de familie. E intimă, familiară. Întinzi mâna și o simți, o atingi. E chiar

mai aproape decât cei dragi. Ei cine știe pe unde or fi. Sau dacă or fi undeva. Îmi iau la revedere de la ceilalți membri ai confreriei ploii. Mă duc acasă și-mi fierb un ceai. Apă de ploaie. Ceva mai tare mi-ar irita nervii și așa epuizați de atâta umezeală.

Ninsoarea întoarcerii către casă

Când afară ninge orice casă e bună. Chiar și casa celui singur. Chiar și casa celui neprimitor. Casele au obiceiul de a se adapta vremii, au o șmecherie, devin mai bunul variantei de afară. O inteligență de circumstanță, dar binevenită.

Atunci dispar toate neajunsurile. Par toate cele bune și mai bune. Cu cele ce n-ai avut te-ai războit vara, când afară vremea te îmbia și casa părea un prizon. Acum, cu cele ce ai, faci un culcuș de bucurie. Casa pare un adăpost. Îi poți spune și cămin. Poți face fel de fel de jocuri de imaginație cu lumina aceasta străvezie de zăpadă. Îl poți vedea și pe omul care dădea zăpada. O poți vedea și pe femeia cu mânecile suflecate ștergând ferestrele aburite. Poți vedea și copilul așteptând să îi crească omului de zăpadă nasul, că a spus minciuni despre sine.

Nici starea asta nu va dura prea mult. Au și stările anotimpuri și sezoane. Casele, la fel. Omul, doar o minte care îl minte și un suflet căruia îi face promisiuni.

Tandrețea călătorește uneori cu autobuzul

Azi cu 11. O mamă ce ar fi putut fi bunică, dar nu era. O fiică ce ar fi putut fi mamă, dar nu era. Mama o pupa mereu prin mască, pe ochi, pe obraji, pe frunte. Cu ochii o pupa. Cu toată ființa. Fata se alinta la mamă, se lipea de pieptul ei.

Toată scena asta ruptă dintr-o poveste cu

î iubire și răbdare se derula la ușa din spate, unde mama se arcuise nu știu cum ca să facă fetei ei un fel de cuib protector din corpul ei.

Nu am văzut nici o clipă acea plictiseală pe care o mai au mamele tinere față de copiii lor sănătoși. Mama, vreo 70 de ani. Fata, un copil de vreo 40 de ani cu sindrom Down.

Noapte bună, lume!

Cred că radioul acela a plecat din casă cu toată memoria intactă.

Cu fâșâitul undelor sub acțiunea potențiometrului mânuit de tata, când căuta seara Vocea Americii.

Cu zgometul ca de sfâșiere de aer pe care îl făcea mama când trăgea de ac, împungând bine lucrul ei nenormat, cu care aducea bani în

casă. Și în timpul ăsta camera era plină de acorduri de muzică de operă sau de teatru radiofonic.

Și poate se simțea o Nora. Sau poate o Cosette. Cine o întreba pe ea cum se simte? Eu, care mă simțeam uneori altceva decât copil. Poate un faun, poate o scufiță roșie sau un arlechin.

Undele de seară și de adolescență cu muzică de chitară sau de bas. Decadențe occidentale în care și gunoiul posibil să fi mirosit a Palmolive.

Eu știam doar mirosul de săpun Lux care cădea din șifonier peste picioare când trăgeai o haină. Cu timpul nici acela nu mai mirosea a nimic, dar avea ambalaj capitalist, de bună calitate. Noi continuam să ne spălăm cu Lebăda și cu Scoica și cu Oana. Și tot era ceva. Era nivelul următor

de la apa de ploaie de spălat la cap. Dar cred că și ploaia de atunci era benefică. Aveam păr frumos și bogat și miroseam a curățenia naturii.

La radio se ascultau știri monotone care ne făceau să credem că vom rămâne plictisiți, dar veșnici și gândurile reacționare sunt ceea ce era cotărca la pisici. Așa cum venea, tot așa și trecea.

Noapte bună, copii! Noapte bună, oameni mari! Nu lăsați visele să vă corupă! Avem nevoie de cetățeni treji, dar doar într-o anume măsură și într-o anume direcție.

Din punctul ăsta de vedere nici nu s-au schimbat prea multe. Nu mai e noapte bună. Este unde loveșteurgia, unde va fi de nerespirat, unde va îngheța totul, care sunt cele mai posibile scenarii de sfârșit al lumii.

Regizorul cel mare stă cu coatele sprijinite pe nori și cred că privește cu indulgență cum de-a lungul istoriei omenești ne-am inventat jucării care să ne distreze sau să ne răpună.

Și nimic de zis și de făcut. Doar o mișcare din potențiometrul. Noapte bună, lume!

Un leu, un covrig sau un cutremur

Fata de la covrigărie tot leagă și leagă covrigi. Îmi leagă și mie doi. Un leu. Un leu, vreau și eu un leu, strigă un cerșetor tânăr prelingându-se pe lângă vitrină.

E de trei ori cât mine, dar are minte cât un bob. Pe fața lui se vede alienarea. Un Goliat. Eu pot fi un David cât mai am mințile acasă. Iau covrigii de sfoară și merg în contra-flux. Un puhoi de oameni curge către piață. Remarc că persoanele supraponderale au sacoșe mari. Intru să iau

pâine într-un magazin alimentar cu nume și renume. Începând de la ușă mă izbește un miros insuportabil de rahat. De rahat românesc, nu lokum. Ies cu o greață fizică atârnată de mine. Ratez în ultimul moment impactul frontal cu un fost coleg de la serviciu care trăiește în dimensiunea schizoidă a vieții. Colegii mei știu despre cine vorbesc. Ca de obicei, el se grăbește și se grăbește. Ajunsă în fața ușii, bag cheia, descui și fac un pas. Casa cântă cu zgomote de sticlă. Zic că mi se pare. Înaintez și înțeleg. E cutremur și se lovesc stalactitele de cristal din candelabrul din sufragerie. Ca să mă conving o dată în plus că am reacții nefirești, ies pe palier prin ușa rămasă deschisă. Mă iau ca boala de om sănătos de un băiat care urcă. Nu-l cunosc. Îi spun că e cutremur. Se uită la mine ca la nebuni. Îmi zice că a lovit el balustrada urcând. Tac și-mi zice că nu el îmi zgâlțâia lustra. Intră la familia din diagonală. Înțeleg că e un fel de meseriaș. Întreabă. Vecinii mei zic că n-a fost nici un cutremur. Între timp iese vecina de vis-a-vis. Nici ea n-a simțit, dar intră neinvitată la mine și remarcă balansul pieselor de cristal din candelabru. Noroc că n-am luat-o razna! Încă.